

Két üzemben az év első munkanapján

Megkezdődött az új év Hajdú-Bihar megye üzeimben, gyáraiban is. Az 1966. évi tervek többnyire már ismertek a dolgozók előtt, s bizony az elvégzendő feladatok nem kisebbek sehol sem, mint az előző évben. Hogy milyen eredmények születnek az új évben a termelésben, milyen nehézségek támadnak év közben — ennek megjósolására még most senki sem vállalkozik. De már az első munkanap is sokat mutat.

Egymilliárral több cigaretta

A Debreceni Dohánygyár azok közé az üzemek közé tartozik, ahol nyugodtan kezdhetik az új évet. 1965. évi tervüket teljesítették és megteremtették az alapokat az 1966. évi terv teljesítéséhez.

A gyárat kibővítették, és sok gépet kapott az üzem, mivel a debreceni gyár lesz a tömegcigaretta-gyártás központja már ebben az évben. A múlt évihez képest egymilliárd cigarettával kell többet gyártaniuk a Terv, a Kossuth és Munkás cigarettákból. A tervtöbblet szűkséges gépi és műszaki berendezések kényesen állnak, még néhány műszaki intézkedés szükséges ahhoz, hogy a tervteljesítés biztos alapját megvegyék. Az első napon mindent megkezdtek a gyárban a műszaki fejlesztési tervek végrehajtását, hozzáfogtak a minőségjavító műszaki tervek megvalósításához. Az első negyedévben tervezik bevezetni az új eljárást: a dohánypácolást, mely főleg a dohány ki-szoródását akadályozza meg, s így hozzájárul a cigaretták minőségének javulásához. Az egyes osztályokon az osztályok vezetői megbeszéltek az első negyedévi terv feladatait, a tennivalókat. S ezalatt már zúgtak a gépek, készülték a Kossuth és Terv cigaretták, a Tisza, a Vegyes és a Magyar pipadohány felék, valamint a Club-dohány — a Debreceni Dohánygyár hagyományos termékei. (Munkás cigarettát — a tervek szerint — csak később kezdenek gyártani.) Új gyártmánya nincs a Debreceni Dohánygyárnak.

S az első munkanapon az üzem dolgozói közül bizonyára sokan gondoltak már arra az eseményre is, mely körülbelül két hét múlva okoz nagy örömet: az új szociális létesítmények, a fürdő-vetkőző épület és az új ebédlő átadása.

sára. Ez lesz a magyar dohányipar nagyszerű újevi ajándéka — a gyár dolgozói részére.

Új gyógyszerek a BIOGAL-ban

A Debreceni BIOGAL Gyógyszergyárban szilveszter éjszakáján sem szünetelt a termelés. A fermentáló, a kémia I, kémia II, a kazánház több mint 200 dolgozója dolgozott az új esztendő hajnalán, ugyanis ezeken a helyeken folyamatos a termelés. A többi üzemekben hétfőn reggel hat órakor kezdték meg az 1966-os esztendő első munkanapját.

Az idei esztendőben újabb feladatok állnak a gyár dolgozó előtt. Több mint 300 millió termelési érték a terv.

Ez több mint 20 százalékkal magasabb mint a múlt esztendőben. Az idén mintegy 200féle gyógyszert és mintegy 400féle egyéb vegyszert készítenek a gyár dolgozói. Új gyártmány is szerepel az idei tervben. Szovjet megrendelésre A-vitaminos gyógyszert készítenek. Az év első felében befejeződik a három évvel ezelőtt megkezdett 250 millió forintos beruházás. Ennek eredményeként átadják rendelkezésükre többek között az új kazánházat, amely megoldja a gyár gőzellátási problémáit. Az idei esztendőben a kutatók a penicillin hatékonyabb termelésének lehetőségeit kutatják. Ugyancsak az 1966-os tervekben szerepel az injekciós és tabletás készítmények csomagolásának javítása, valamint a többi készítmények tárolási határidejének növelése. Az idén létrehozják az orvosi propaganda osztályt, amelynek többek között feladata a gyógyszerek klinikai kipróbálása, s a tapasztalatok üzemi hasznosítása.

Mint ahogy Patkovszky Imre igazgató elmondotta, a folyamatok termeléshez az alapanyagok rendelkezésre állnak, csupán jobb minőségű ampullákat várnak az üvegyárártól.

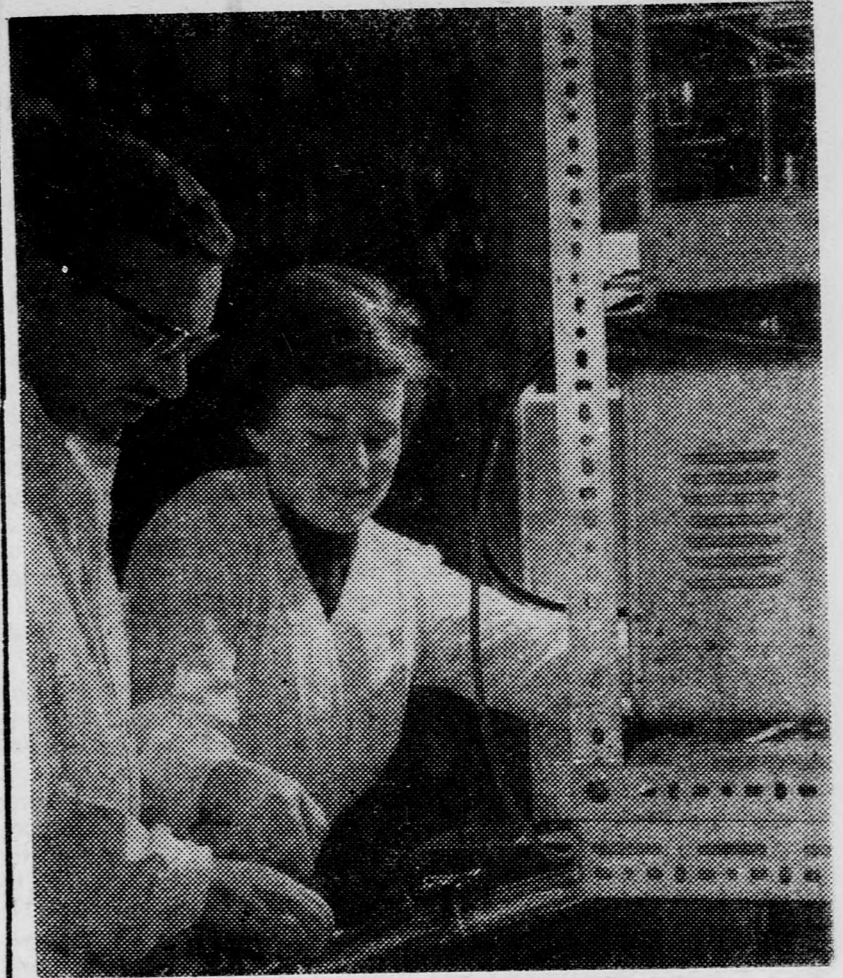
MA: naptár-oldal

Az ország első újszülötte Sajószentpéteren

Az Állami Biztosító 20 000—20 000 forintos életbiztosítási kötvényéért, az ország és a főváros első újszülötte címért főbőven „versenyeztek” végül leány lett mindkét ÁB-bébi. Az Egészségügyi Minisztérium jelentése szerint 1966 hajnalán éjfélől 4 óráig 18 gyerek született, az ország első újszülötte és az egyik biztosítási kötvény tulajdonosa Sipéki Istvánné és Erzsébet nevű leánya volt, aki nulla óra nulla perckor jött a világra a sajószentpéteri szülőotthonban.

Sietett a fővárosi ÁB-bébi is. Német Editke éjfélt után egy másodperccel született. (MTI)

Kairói tudós Debrecenben

Dr. Nabil A. Issa, a kairói Al Azhar egyetem tanára egy évig tartózkodik vendégkutatóként Magyarországon. Ebből nyolc hónapot a Debreceni Atommagkutató Intézetben, a magspektroszkópai osztályon tölt el. A kairói tudós és az osztály munkatársai kutatásainak eredményeit közösen publikálják. Az arab tudós Nagyné Budai Irén diplomamunkás fizikussal az egyik laboratóriumban

Dobi István újevi köszöntője

Megint lezárult mögöttünk egy esztendő, s mikor állapítjuk az újnak a küszöbét és szembenéznünk a jövő feladataival, mérlegre tesszük emlékei és tapasztalatait, azt gondolom, nincs okunk szégyenkedni azon, amit 1965-ben elvégeztünk, és ebből önbizalmat meríthetünk ahhoz a munkához is, ami előttünk van. A természeti csapások — első sorban a négyhónapos árvíz — amelyek bennünket a múlt esztendőben érték, rendkívüliek voltak. Sok gondunk és nehézségünk főleg ezekből származott. Ahogy ezeken urra tudunk lenni, abban tömördek biztatás és megnyugtatás ígért van a jövőt illetően. Ha öntudatosan és lelkiismeretesen dolgozunk, népünk csodálatos teljesítményekre képes. Hogy a lelkiismeretesség ne csak rendkívüli feladatok megoldásánál, hanem életünk hétköznapijain során is állandóan érvényesüljön, ez egyedül a mi dolgunk, a mi lehetőségekünk, senki más abba bele nem szól. Ha megvan, teljesítményünk gyümölcsét tőlünk senki el nem veheti, azaz a magunk egyéni és közösségi életét gazdagítjuk, a nemzet és az ország javát szolgáljuk.

A sors 1965-ben nem volt túlságosan kegyes a világ népeire. A nemzetközi ellentétek kiéleződtek. Alkalmunk volt egyik oldalon megcsodálni a tudományos kutatások újabb és újabb csillogó eredményeit, látni az eget ostromló, és a föld kincseit új technikával, gépekkel és módszerekkel hasznosító ember sikerét. E sikerekből a magunk szerényebb mértéke szerint mi is részeseitünk, gondolok itt iparunk fejlődésére, mezőgazdasági technológiánk korszerűsítésére, kutatásaink eredményeire. Másfelől azonban tapasztalunk kellett, hogy öt világrész szorult a lelkiismeretlenség miatt, amivel az imperialista hatalmak, közöttük első helyen az Egyesült Államok, tüzel és vassal belegázoltak bélyegre, nyugalomra és biztonságra vágyakozó szemszöveg életébe, a harmadik világháború állandó fenyegetésével. Ez volt 1965 történetének sötét oldala, s bizony, ha nincs a Szovjetunió és a szocialista világ hatalma és hatalom mögött nem állna annyi emberiség, mértékártás, határozottság és felelősségérzet, nehéz megmondani, hol tartana már a világ...

Vietnam, Dominika, Indonézia, az indiai-pakisztáni viszály, a kongói, rhodesiai, közel-keleti események, államcsínyek és polgárháborúk zúzófoltok össze egy esztendő történetébe; amely ismét bizonygatja adja az imperializmus kegyetlen és telhetetlen hatalomvágyát, embertelenségének. A vietnami nép hősi harcának csodálatos adozunk, azt a magunk szerény lehetőségei céljait — a washingtoni kormányt sem —, hogy a történelem a vietnami háborút az Egyesült Államok történelmének legsötétebb lapján fogja számontartani. Ez ma már a világközelemény ítélete. A háborúk, államcsínyek, a faji gyűlölködés, a nyugat-német revanstörökvések a nemzetközi politikában a nyers erőszak és a lelkiismeretlenség intrikák elhatalmasodása szűkséggé teszi a béke és haladás erőinek fokozott éberségét és összefogását.

Hazánk nemzetközi tekintélye tovább növekedett. Ez annál öröndetesebb, mert tükrözi azt, hogyan itéli meg a külföld belső helyzetünket és fejlődésünket. Az állam erős, társadalmi és gazdasági rendünk szilárd, a nép hazafias egyetértésben támogatja a pártot a szocializmus építésében. Gazdasági alapjaink egészségesek. Most a gazdaságfejlesztésben fontos teendők állnak előttünk. Az 1966-ik évi terv végrehajtásának sikeres megindítása az új esztendő első feladata. Az ország legjobb szakemberei dolgozták ki a határozatokat és kormányrendeleteket. A végrehajtásnak megvannak az érthető nehézségei, azonban ezeken urra kell lennünk, jóakarattal, szorgalommal, munkával, annak megértésével és figyelembevételével, hogy a nemzet, az ország érdekéről van szó.

Néhány szót idegenbe szakadt magyar testvéreinkhez is kívánok szólni. Sokféle, változatos szelek, talán alkatból sodorták el őket ebből a hazából. Az új év alkalmából mindannyiuknak boldogulást, jó egészséget kívánok.

Miután gondjainkról, problémáinkról röviden szóltam, engedjék meg, hogy új év ünnepén mindannyiuknak sok örömet és sikert kívánjak.

Boldog új esztendő!

Nagygyűlés volt Budapesten a Kubai Köztársaság nemzeti ünnepe alkalmából

A Magyar Szocialista Munkáspárt Budapesti Bizottsága és a Hazafias Népfrent Budapesti Bizottsága hétfőn a Csepeli Sportcsarnokban nagygyűlést rendezett a Kubai Köztársaság nemzeti ünnepe, a kubai forradalom győzelmének hetedik évfordulója alkalmából. Megjelent és az elnökségben foglalt helyet Nemes Dezső és Somogyi Miklós, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, dr. Lévárdi Ferenc, nehézipari

miniszter, Szarka Károly külügyminiszterhelyettes, Szépvölgyi Zoltán, a budapesti pártbizottság titkára, továbbá társadalmi életünk számos más képviselője, részt vett a nagygyűlésen a hazánkban tartózkodó Herminio Garcia Lazo kubai külkereskedelmi miniszterhelyettes is.

A himnuszok után Borbély Sándor, a Csepel Vas- és Fémművek pártbizottságának titkára üdvözölte a nagygyűlés résztvevőit, majd Méhes Lajos, az MSZMP Központi Bizottságának tagja, a KISZ Központi Bizottságának első titkára mondott beszédet.

— Nagy öröm számunkra, hogy Kuba hős népevel, a földrajzilag hazánktól ugyan távoli, de szívünkhez oly közeli ország népevel együtt ünnepelehetjük szabadsága születésének hetedik évfordulóját — kezdte beszédét Méhes Lajos, majd rámutatott, hogy a Kubai Köztársaság, Latin-Amerika első szabad szocialista állama hosszú és küzdelmes utat tett meg a forradalom győzelméig, s bár azóta hét esztendő tel el, a harc — ha más formában is — szinte egyetlen napig sem szünetelt. A legerősebb imperialista hatalom, az Egyesült Államok szomszédságában, a szocializmust építő kubai népnek szinte naponta kell szembenézni az ugrásra kész agressziorral.

Ezután a három kontinens, Afrika, Ázsia és Latin-Amerika havannai szolidaritási konferenciájának jelentőségével foglalkozott. Majd a Kubai Köztársaság budapesti nagykövetségének ideiglenes ügyvivője a népek testvéri szolidaritásának, a marxizmus-leninizmus, a proletár nemzetköziség eszméjének, s népeink barátságának éltetésével zárta nagy tapssal fogadott beszédét. (MTI)

az utóbbi években háromezer kubai szakember kiképzéséhez adott támogatást.

Méhes Lajos beszéde után a nagygyűlés résztvevőinek meleg üdvözlése közben Rafael Farinas Lumpuy, a budapesti kubai nagykövetség ideiglenes ügyvivője lépett a mikrofonhoz.

— Az elmúlt hét évben — mondotta — népünk áldozatos munkával jelentős sikereket ért el új társadalmunk építésében, s megteremtette emberhez méltó életének alapjait. Felszámolta a sokéves gyarmati uralom, az imperializmus átkos örökségeit, s a bitorlóktól, a monopóliumok uraitól visszavette hazánk természeti kincseit, gazdasági függetlenségének alapját, s a testvéri népek, a nemzetközi szolidaritás segítségével rendre valóra váltja célját. A barátainktól kapott támogatás a proletár nemzetköziség és szolidaritás egyik legszebb megnyilatkozása.

— Forradalmi kormányunk megteremtette hazánkban a haladó erők egységét — hangsúlyozta a továbbiakban az ügyvivő, majd arról beszélt, hogy a nemzeti összefogás vezetője, a Kubai Kommunista Párt, s annak Központi Bizottsága, Politikai Bizottsága, valamint titkársága forradalmi tapasztalatait szervező erejét arra használja fel, hogy jóléte teremtse a kubai nép számára.

Ezután a három kontinens, Afrika, Ázsia és Latin-Amerika havannai szolidaritási konferenciájának jelentőségével foglalkozott. Majd a Kubai Köztársaság budapesti nagykövetségének ideiglenes ügyvivője a népek testvéri szolidaritásának, a marxizmus-leninizmus, a proletár nemzetköziség eszméjének, s népeink barátságának éltetésével zárta nagy tapssal fogadott beszédét. (MTI)

A Budapesten akkreditált diplomáciai képviselők vezetői január 1-én, az új év alkalmából jókívánságokat fejezték ki Dobi Istvánnak, az Elnöki Tanács elnökének. Az Elnöki Tanács fogadásán részt vettek Gáspár Sándor és Elnöki Tanács titkára és Gergely Miklós, a Károly, az Elnöki Tanács titkára és Gergely Miklós, a Külügyminisztérium protokollosztályának vezetője. Jan Kili-janczyk, a Lengyel Népköztársaság budapesti nagykövete üdvözli Dobi Istvánt (MTI Foto — Vigovszky Ferenc felvétele)

FEHÉR LAJOS:

Alapvető feladat örködni a munkás-paraszt szövetség felett Hatvanegyedik városunk Gödöllő

A Népköztársaság Elnöki Tanácsának határozata Gödöllő községet január elsejével járási jogú várossá nyilvánította. Az ország 64. városa tanácsának ünnepi alakuló ülését hétfőn az agráregyetem nagytermében rendezték meg. Az ünnepségen megjelent Fehér Lajos, a Minisztertanács elnökhelyettese, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, Kiss Károly, a Népköztársaság Elnöki Tanácsának titkára, Tausz János belkereskedelmi miniszter, Cserevics Ferenc, a Minisztertanács tanácsszervek osztályának vezetője, valamint a Földművelésügyi Minisztérium, a fővárosi tanács és a megye városainak képviselői.

Az ünnepi ülést Varga Péter, a Pest megyei Tanács Végrehajtó Bizottságának elnöke nyitotta meg, majd Nemes István, a gödöllői városi pártbizottság titkára mondott beszédet. Ezután Fehér Lajos emelkedett szószínrára. Az MSZMP Központi Bizottsága és a kormány üdvözlőlevelét tolmácsolta az ünnepi tanácsülés résztvevőinek, majd ismertette Gödöllő város minőségének feltételeit. Ezután a legutóbbi kormányintézkedéseket méltatva részletesen beszélt a munkás-paraszt szövetségről.

A pártnak, a kormány- nak és mindnyájunknak alapvető feladata örködni azon, hogy a munkás-paraszt szövetséget ne veszélyeztessék zavaró hatások, elosztási problémák, jövedelmi viszonyok, állatlatnyi gazdasági érdekek. S ha vannak, valamilyen oknál fogva kialakultak ilyen rátló tényezők, azokat fokozatosan elhárítsuk.

A két nagy termelői osztály baráti szövetségét jelenleg egy valóságos és egy vélt ellentmondás zavarja. Az egyiknek, a valóságos ellentmondásnak fő oka és forrása jelenlegi árszínvonalunkban van. Mezőgazdasági árszínvonalunk ma már elavult. A mezőgazdasági termelésben használt iparcikkek ára pedig viszonylag magas. Az eddigi árak nagyon sok terméknek, különösen az állati termékeknek még az önfenntartásukat sem fedezték. A húst és a tejet a szövetkezeti gazdaságok többsége rafizetés- sel termelte.

A mezőgazdaság által használt ipari eredetű anyagok, beruházási eszközök árának 1958-tól 1964-ig bekövetkezett 27 százalékos emelkedését és a termelőszövetkezetekben ennek révén támadt többletköltségnek csak mintegy kétharmadát pótolja — kerülő úton — az érvényben levő, egyébként is bonvolult állami támogatás rendszere. A gépeknek a múlt év elején végrehajtott mintegy 200 százalékos

netto árcsökkenése után is még mindig magas a gépek ára.

Fehér Lajos ezután a mezőgazdasági export növekedésével kapcsolatban elmondta:

A mezőgazdasági export révén nyert devizáért többségében olyan ipari nyersanyagot és felszerelést vásárolunk, amelyekre a gyárnak zavartalan működéséhez van szükség. A mai jelentős mezőgazdasági export nélkül nem tudnánk az elhatározott mértékben iparunkat fejleszteni, az ipari keresők egy részét pedig foglalkoztatni.

Fehér Lajos röviden szólt azokról a nézetekről is, amelyek a városi lakosság körében a parasztság életszínvonaláról elterjedtek. Sokan tudniillik azt tartják, hogy ez jelenleg is „túlcsúszott magas”, s ezért ellenérzésekkel fogadják a jelenlegi felvásárlási árintézkedéseket. Az ellenérzések a valóságos helyzet nem ismeréséből fakadnak. A szövetkezetek egy részében a dolgozó parasztságunk már ma is megtalálja számítását, valóban jól él, sőt jobban él, mint a magángazdálkodás éveiben. Ez azonban ma még — a ki- sebbség.

Bár a parasztság életkörülményei több vonatkozásban közeltek a bérből és fizetésből élőkéhez, és a második öt éves terv időszakában a parasztság reáljövedelése 13—14 százalékkal emelkedett, országos átlagban életszínvona-

la még mindig csaknem 20 százalékkal alatta van a munkás-alkalmazotti népességének.

A keresetben, a szociális juttatásokban meglevő jelentős különbségek idézik elő, hogy a fiatal munkáerő nem marad a falun. Az ország érdeke követeli, hogy megállítsuk a falu elnéptelenedését, kedvezőbb felteteleket teremtsünk a mezőgazdasági termelés növeléséhez.

Ez év júliusától kezdve a termelőszövetkezeti családoknál a családi pótlékra jogosult korhatárt 10 évről 14 évre emeljük, s a két gyermekes családoknak is biztosítjuk a 70 forintos családi pótlékot. A későbbi években, ahogyan a mezőgazdasági termelés nő, s ennek nyomán az ország teherbíró képessége is erősödik, további lényeges lépéseket tehetünk a paraszti életszínvonalnak a bérből és fizetésből élőkéhez való közelítésében.

Pártunk, s kormányunk politikája eddig is mindig a

nép és a dolgozók érdekeit szolgálta, s a mostani intézkedések sorozatával is a munkásoszlály, az egész magyar nép érdekeit kívánja előmozdítani. Arra kérem önöket, hogy munkahelyükön, baráti körükben, családjukban tegyék meg mindent az intézkedések lényegének, összefüggéseinek jó megértésére.

A nagy tömeggel fogadott felszólalás után a tanácsülés résztvevői megválasztották a városi tanács 13 tagú végrehajtó bizottságát, amelynek elnöke dr. Gyetvai József lett. Ezután Kiss Károly, a Népköztársaság Elnöki Tanácsának titkára átadta a gödöllői járási jogú várossá szervezéséről rendelkező okiratot a tanács elnökének, majd megválasztották a városi tanács állandó bizottságait. Az ünnepi ülés befejezéséül átnyújtották a Hazafias Népfront elismerő oklevelét azoknak a tanácsstagoknak, akik 15 éve megszűnésük nélkül képviselik a lakosságot a helyi tanácsban. (MTI)

A hadsereg vette át a hatalmat Felső-Voltában

Az AFP francia-hírgyűjteménye hétfőn este gyorsírásban jelentette, hogy a hadsereg átvette a hatalmat Felső-Voltában.

Mint az AFP jelenti, Samouelle Lamizana alezre-

dszervezői elnököt a vezérkar épülete előtt összegyűjtött tőmegnek: „a nép arra kért minket, hogy vállaljuk magunkra a felelősséget... így tehát a hadsereg átveszi a felelősséget”. (MTI)

HAVANNAI ESEMÉNYEK

A forradalom nyolcadik éve a szolidaritás éve

Hétfőn helyi idő szerint este kilenc órakor ünnepélyesen megnyílt Havannában az afrikai, ázsiai és latin-amerikai népek első szolidaritási értekezlete. Európában ekkor már kedd éjszaka volt. A szocialista országok párt- és állami vezetői üdvözlő táviratokat küldtek a havannai konferenciának.

A szovjet vezetők elítélik a Vietnam elleni amerikai agressziót, valamint a dél-afrikai, rhodesiai kormányok önkényét, majd kifejezik azt a szilárd meggyőződésüket, hogy „Ázsia, Afrika és Latin-Amerika szabadságszerető népei — együtt az egész világ haladó erőivel — szigorú visszautasításban részesítik az agresszorokat, megvédik a népek függetlenségét és biztonságát, nem engedik meg, hogy az im-

perializmus megerősítse állásait a felszabadult országokban”.

Ho Si Minh, a VDK elnöke üzenetében rámutat, hogy a vietnami nép eltökélt szándéka: a teljes győzelemig foly-

tatni a harcot az amerikai agresszió ellen.

Ugyancsak üdvözlötte a konferenciát a kínai, mongol, román vezetők, az NDK és más szocialista országok vezetői, valamint számos társadalmi és tömegszervezet.

Castro beszéde

Vasárnap a havannai José Martí-téren díszszemlével és nagygyűléssel ünnepelte Kuba népe a forradalom győzelmének 7. évfordulóját — jelenti a TASZSZ — Félórási katonai díszszemle után Fidel Castro miniszterelnök, a Kommunista Párt Központi Bizottságának első titkára nagy beszédet mondott.

Castro a szolidaritás évének nevezte el a forradalom most kezdődő 8. esztendejét. Az ócevről elmondta, hogy az különösen sikeres esztendő volt. Nagy eredményeket sikerült elérni a cukornád termelésében és más mezőgazdasági ágakban.

Nyugati hírgyűjtemények egybehangzó jelentése szerint a kubai miniszterelnök bejelentette, hogy a Kínai Népköztársaság nem tartja továbbra is érvényesnek a Kubával kötött „rizset cukorért” kereskedelmi egyezményét. Ezért felére csökkent a rizs- és cukor-nyújtásokat és nem vesz át 800 000 tonna már lekötött cukrot Kubától. A kínaiak ezt azzal indokolják, hogy saját országukban is jó cukortermelés, rizsfelhasználás pedig elsősorban Vietnammal szállítják, illetve tartalékokat gyűjtenek. Különben is úgy értelmezik az 1964. évi egyezményt, hogy annak hatálya csupán egy évre szól, bár a kubaiak szerint az egyezményt több évre kötötték.

Castro kijelentette, hogy az egyezmény Kína számára igen előnyös volt.

Hozzáfűzte azonban: „mégsem kérjük, hogy megváltoztassák elhatározásukat. Elfogadjuk gazdasági és stratégiai indoklásukat. Vietnámért megváltunk a Kínával szemben, az országunk pedig értékesebb, mint a cukor”.

Castro az egész kubai nép nevében köszöntötte az ázsiai, afrikai és latin-amerikai népek havannai szolidaritási értekezletét. (MTI)

Szovjet vezetők üdvözlölte a magyar vezetőkhez

Kádár János elvtársnak, a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottsága első titkáranak, Dobi István elvtársnak, a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa elnökének, Kállai Gyula elvtársnak, a magyar forradalmi munkás-paraszt kormány elnökének

Budapest

Drága Elvtársak!

A Szovjetunió Kommunista Pártjának Központi Bizottsága, a Szovjetunió Legfelsőbb Tanácsának Elnöksége, a Szovjetunió Minisztertanácsa, minden szovjet ember és a magunk nevében forrón üdvözlöljük önöket és az egész testvérj magyart népet az új, 1966-os év alkalmából. Mély meggyőződésünk, hogy a beköszöntő új évben a szovjet-magyar barátság, amely megfelel népeink alapvető érdekeinek, sokoldalúan tovább fejlődik majd. Drága Elvtársak! Kívánunk önöknek és minden magyar dolgozónak új sikereket a szocializmus építésének befejezésével kapcsolatos feladatai megoldásában, a szocialista közösséghez tartozó országok összefogásáért és a nemzetközi kommunista- és munkásmozgalom egységének megszilárdításáért vívott harcban, a világbékéért vívott harcban.

Moszkva Kreml, 1965. december 31.

L. Brezsnyev, N. Podgornij, A. Koszigin

A magyar állami és pártvezetők szintén táviratot intéztek az SZKP és a szovjet állam vezetőihez, amelyben hangsúlyozták:

Kifejezzük meggyőződésünket, hogy a beköszöntő új esztendőben is tovább erősödik a magyar-szovjet barátság. Jó egészséget, boldogságot és eredményekben gazdag új esztendőt kívánunk Önöknek és Önökön keresztül az egész szovjet népnek.

Az új esztendő alkalmából üdvözlő táviratot váltott Péter János külügyminiszter és A. A. Gromiko a Szovjetunió külügyminisztere is. (MTI)

Sasztri és Ajub Khan megérkezett Taskentbe

Ajub Khan pakisztáni elnök és Sasztri indiai miniszterelnök hétfőn Taskentbe érkezett, hogy részt vegyen a Szovjetunió által kezdeményezett békeltető tárgyalásokon.

Az indiai és pakisztáni vendégeket a repülőterén Koszigin szovjet miniszterelnök fo-

gadta. Rajta kívül az ünnepélyes fogadtatáson megjelent Gromiko külügyminiszter, Malinovszkij marsall honvédelmi miniszter, Szokolovszkij marsall, Firjubin külügyminiszterhelyettes, valamint több más személyiség. (MTI)

Kommunisták nélkül ülésezett az indonéz kormány

Sukarno elnök összehívta az indonéz kormányt, amely november 6-ától ma tartott ülést.

A kilencvenhéttagú kormány három kommunista tagja — Aidit, Lukman és Njoto — nem részt a kormányülésén. Hóllétükről nem érkezett tájékoztatás.

Sukarno elnök kijelentette: Indonézia túlélt a szeptember 30. mozgalmat. Ugyanakkor Sukarno figyelmeztetett arra, hogy ha az indonézok tovább megszarolják egymást, ez nem kívánatos következményekkel járhat.

Subandrio kijelentette, hogy a gazdasági helyzet súlyos, de a kormány bízik abban, hogy úrrá lesz a nehézségeken.

Surabadjában a hatóságok megtiltották, hogy magánszemélyek vegyék kezükbe az

igazságszolgáltatást — tehát a kommunistaellenes lincese-lyek olyan méreteket öltöttek, hogy azt már a hatóságok sem nézhették tetlenül.

Szjarin Thajeb dandártábornok, indonéz felsőoktatási miniszter, aki Sukarno egyik feleségét, a japán nemzetiségű elnökasszonyt kíséri tokiói látogatására, Hongkongban kijelentette a UPI tudósítójának, hogy Dipa Nusantara Aidit, az Indonéz Kommunista Párt elnöke él és a hadsereg őrizetében van.

A miniszter cáfolta azt a japán újsághírt, amely szerint Aiditot megölték volna. Arra a kérdésre, vajon bizonyos-e Aidit felelőssége a szeptember 30. mozgalommal összefüggésben, Thajeb kijelentette, hogy személy szerint ő nem biztos ebben. (MTI)

Az amerikaiak mérgezgázt használtak

Az AP jelentése szerint az amerikai fegyveres erők vasárnap a Mekong deltájában indított hadművelet során mérgezgázokat alkalmaztak, hogy „kifüstöljék” a partizánokat állásaikból. A „nem halálos” gázzal az AP jelentése szerint a partizánokat nem sikerült kimozdítani állásaikból, viszont a szél az amerikaiak felé sodorta a mérgező anyagot, és így saját akciójukat fékezte le. Egy másik jelentés szerint az amerikaiak összefogdosák a bivalyokat, a Delta-vidék parasztságának legfontosabb házi állatait, mert a szabad-

ságharcosok is bivalyok segítségével szállítják felszerelésüket. (MTI)

A karácsonyi gyermekrejtély-pályázatra, amelynek megkezdését december 31. volt, további megkezdését december 30-i feladással. Ezeket figyelembe vettük, és az értékelés alapján jutalmat nyertek meg: Balogh Ilona Debrecen, Budai Nagy Antal u. 22. Postán küldjük el a nyereményt.

GYORSLISTA

a lottó 51. játékhetének tárgynyeremény sorsolásáról

A gyorslistában az alábbi rövidítéseket használtuk: ut. — vásárlási utalvány; r. — rádió; fényképezőgép. — fényképezőgép; hűtőg. — hűtőgép; íróg. — írógép; mosóg. — mosógép; házt. gépek — háztartási kisgépek; perzsasz. — perzsaszőnyeg; konyhab. — konyhabútor; lakber. ut. — komplex lakberendezési utalvány; motorkerék. — motorkerékpár. 128 299 r., 131 647 ut., 144 577 ut., 157 246 bútor, 157 943 ut., 565 357 tv., 579 118 magno, 580 249 élelőkamra ut., 5 594 775 tv., 5 604 893 ut., 5 621 995 óra- és ezüstáru utalv., 7 370 287 ut., 7 379 070 óra és ezüstáru ut., 8 706 527 Budapest II. ker. Frankel Leo u. 84. sz. társasházban a III. e. 14. sz. a. háromszobás (kettő kisméretű) étkező- és főzőfülkés, logiás, azonnal beköltözhető örökös.

8 734 020 ut., 8 741 261 paplan, 8 761 441 paplan, 8 768 003 kerékp. duo, 8 770 225 ut., 8 774 576 modern otthon gépek, 8 780 833 tv., 8 783 947 ut., 8 790 410 bunda, 8 797 911 házt. gépek, 8 799 523 külföldi társasutazás, 8 808 360 hűtőg., 8 808 361 hűtőg., 8 821 966 bútor, 8 824 043 tv., 8 825 350 lemezjátszó, 8 830 682 könyvválvány és ut., 8 836 640 hűtőg., 8 837 756 tv., 8 841 095 élelőkamra ut., 8 841 473 aranyóra.

8 850 117 tv., 8 863 148 modern otthon gépek, 8 869 271 aranyóra, 8 872 271 r., 8 887 957 bútor, 8 892 281 aranyóra, 8 914 318 külföldi társasutazás, 8 914 319 külföldi társasutazás, 8 925 011 magno, 8 925 475 ut., 8 934 144 tisztaság gépsor, 8 937 059 bútor, 8 942 042 paplan, 8 946 731 élelőkamra ut., 8 950 589 ut., 8 962 440 ut.,

8 965 308 hűtőg., 8 975 734 hűtőg., 8 978 152 r., 8 982 595 ut., 8 985 191 r., 8 986 474 r., 8 994 314 ut., 8 996 688 élelőkamra ut., 8 999 138 házt. gépek, 9 001 958 élelőkamra ut., 9 003 479 aranyóra, 9 015 968 motorkerék, 9 017 335 ut., 9 038 541 ut., 9 057 730 aranyóra, 9 081 503 r., 9 091 310 tv., 9 092 822 ut., 9 101 473 házt. gépek, 9 132 214 élelőkamra ut., 9 300 424 óra és ezüstáru ut., 9 309 702 tv.

A gyorslista közvetlenül a húzás után készült, az esetleges számhibákért felelősséget nem vállalunk. A nyertesnek a szelvény fogadását szelvényrészt január 20-ig kell eljuttatnia a Sportfogadási és Lotteigazgatóság lebonyolítási osztályára (Bp. V., Nádor u. 15. (MTI)

ÉV

Ime idő ker ev. Az gálódó a múlt helyes rosszul veszi a füzetét. zül kü és korú Rövid minden kérdést évtől?

TUGYI Na

— A harmad éve, so dasági Ez mit dig gar minden mérték Ezt a k tikaí l az 196 reform mérték de ezé keltség hatni. választ tések hogy pedig zók bi 1966-os — A a más sok sz létesít dül a tett be Remél öt éves belül is — ügyel nyeket Ezzel köztü kü kt egész — N csapát ki dol az 196 vigye

100

melős tagja. 406 m valy,

Joc

sonló volt, 50 fe ként jésít veset hát dek. vaszn tunk ráb tán sósor gazd Másó hogy tem az é meg hadd hogy lók,

Mit vár 1966-tól?

Ime ismét továbbhaladt az idő kereké. Ismét eltelt egy év. Az új év alkalmából vizsgálódó szemekkel tekintünk a múltba, hogy mi az, amit helyesen és mi az, amit rosszul végeztünk. A riportert veszi a tollát és a jegyzetfüzetét. A megye lakosai közül különböző foglalkozású és korú embereket keres fel. Rövid magyarázkodás után mindent felteszi a „lemezkérdést”: „Mit vár az 1966-os évtől?”

A megkérdezettek többsége szívesen válaszol, hiszen az emberek általában nem csak regisztrálják a múltat, de a jövő felé is kutató szemmel fordulnak. Mindenki terveket, elképzeléseket indul az új évbe. Nincs is mit titkolni azon, ha a termelőszövetkezeti tag házat épít, ha a kalauznó többet szeretne olvasni, moziba járni, ha a... De ne vágjunk a válaszok elébe. Beszéljenek maguk a megkérdezettek:

TUGYI ISTVAN országgyűlési képviselő:

Nagyobb önállóság — nagyobb felelősség

— Az 1966-os év, mint a harmadik ötéves terv induló éve, sok új politikai és gazdasági eredményt fog hozni. Ez mind politikai, mind pedig gazdasági vonatkozásban mindenki részéről fokozottabb mértékű helytállást igényel. Ezt a célt szolgálják a párt és a kormány bér- és árpolitikai intézkedései, valamint az 1966-ban induló gazdasági reform is. Ez utóbbi nagyobb mértékű önállóságot jelent, de ezzel párhuzamosan a felelősség és a gazdasági érdekelttség is pozitívabban fog hatni. A közelmúltban, a választóimmal való beszélgetések során azt tapasztaltam, hogy mind az ipari, mind pedig a mezőgazdasági dolgozók bizalommal tekintenek az 1966-os évre.

— Az én körzetemben már a második ötéves terv is sok szép eredményt, sok új létesítményt hozott, mint például a közelmúltban felépített berettyóújfalui kórház. Remélem, hogy a harmadik ötéves terv alatt — és ezen belül már az 1966-os évben is — újabb ipari, egészségügyi és kulturális intézményeket sikerül létrehozni. Ezzel lehetővé válik többek között a fokozottabb mértékű kulturális fejlődés és egészségügyi ellátás. — Mint a Magyar Gőrdülőcsapágyművek egyik műszaki dolgozója kívánom, hogy az 1966-os év nagy lépéssel vigye kollektívánkat közelebb

ahhoz a korábbi célkitűzéshez, hogy a harmadik ötéves terv végére megduplázzuk a jelenlegi termelési eredményeinket. Szeretném, ha ezzel párhuzamosan tovább javulna gyártmányaink minősége, és tovább erősödne a gyárunk nemzetközi kapcsolatai is.

Tugyi István: — Növekszik a felelősségünk

JOÓ GYÖRGY termelőszövetkezeti tag:

Házat építünk

— A földesi Rákóczi Termelőszövetkezetnek vagyok a tagja. Ebben az évben csak 406 munkaegységem van. Tavaly, a korábbi évekhez ha-

Joó György: — Jó időjárást kívánok

sonlóan 497 munkaegységem volt, és egy munkaegység 50 forintot ért. Az idén többet várunk munkaegységenként, de én a kevesebb teljesítés miatt még így is kevesebbet fogok kapni. Ez tehát kellemetlen újság. Köszönhetem az esős tavaszunk és ősznek. Nem tudunk úgy dolgozni, ahogy korábban szoktunk. Ebben az évben benne van az is, amit elsősorban szeretnék: a mezőgazdaságnak jó időjárást. Másodsorban annak örülök, hogy az idén már felépíthetem a családi házat. A fa, az építőanyag és a pala már meg is van. Tavasszal kezdünk hozzá az építkezéshez, de hadd mondjam el azt is, hogy ennek nemcsak én örülök, hanem a feleségem is.

kahelyet találni, úgy mint a korábbi két évben. Beteg nagymamával lakom együtt, igen nagy szükségem van a pénzre. Őt is segítem. Van még egy harmadik kívánságom is, szeretném az új évben jobban beosztani az időmet, hogy a tanuláson kívül több időm maradjon olvasni, moziba és színházba menni, mint eddig.

CZECZE LAJOSNÉ háziasszony:

Több háztartási gépet

— Hogy mit kívánok az új évben? Nézzé, nekem három gyermekem van. Egy fiam és két lányom. A fiam nemrég szerelt le hadnagy ranggal, most egy termelőszövetkezetben agronómus. Egyik lányom a nyáron fog érettségizni, a másik pedig gyors- és gépiró iskolába jár. Az ő sorsuk tehát biztosítva van. Ennek kétszeresen is örülök, mert a magam szorgalmának a gyümölcsét is látom benne. Kívánságom a magam részére még az volna, hogy a Rowachol nevű drága, külföldi gyógyszert velem együtt minden epehájban szenvedő is megkaphassa, belföldi forgalomban, olcsó áron. Végül szeretném, ha az ipar az új évben minél több háztartási gépet gyártana, amit olcsón árúsítanának, hogy minden háziasszony könnyen hozzájuthasson.

szükségünk

Czecze Lajosné: — Háztartási gépekre van szükségünk

SZABÓ HELENA kalauznó:

Több villamost, udvariasabb utasokat

Szabó Heléna: — Legyen sok új villamos

— Négy éve dolgozom a Debreceni Közlekedési Vállalatnál, villamoskalauz vagyok. Ez alatt az idő alatt körülbelül annyi utat tettem meg villamoson, mintha az egyetlen mentén kétszer körülvágtam volna a földet. Az új évben szeretném a dolgozók gimnáziumának második osztályát sikerrel befejezni. Aztán szeretnék többet járni moziba és többet olvasni. Ertem a kérdést, arra kívánom, hogy mit kívánok az utasoknak és mit a Közlekedési Vállalat dolgozóinak. Az utasoknak kívánok sok új villamost, hogy a debreceni közlekedés gyorsabb és kényelmesebb legyen, valamint több udvarias villamoskalauzt és figyelmes villamosvezetőt. De kívánok a Közlekedési Vállalat dolgozóinak is több villamost, elsősorban csuklóst, mert ez vezetőknek, kalauznak is kényelmesebb és jobb, valamint több udvariasabb utast.

TRIPSÓ SANDOR kéményseprő:

Szerencsét kívánok

— Mit kívánjon a kéményseprő? Kérem, az emberek általában tőlünk várnak szerencsét. Ha már ez így van, kívánom is mindenkinek, hogy mennyel gyakrabban találkozzon velünk. De bizony a

szerencse nekünk kéményseprőknek sem jönne rosszul. Mondjuk olyan formában, hogy a munkánkat képesítse. Tudom, hogy ez igen nehéz dolog, és sajnos ettől még messze állunk. De az éves tervünket túl is teljesítettük, ez pedig nyereségszesedés formájában ugyan csak jó adag szerencsét hozott, és kedves újságot ajándékozott.

Tripsó Sándor: — Békés és boldog új esztendő!

MEGJELENT A ZSISIK

Több községben tilos babot forgalomba hozni

Debrecen lakossága méltatlankodva veszi tudomásul, hogy már hónapok óta nem lehet a piacon babot kapni. A babtermeselésre alkalmatlan időjárást vagy a kereskedelmet hibáztatják ezért, pedig máshol kell keresni a legfőbb okot. A Megyei Növényvédő Állomás közli, hogy az elmúlt években Magyarországra került a tőlünk délre levő országokból egy kártevő, a babsziszik. Ilyen rovat Debrecenben, Derecskén és Hajdúszovátán is találtak. Ezért rendeltek el zárlatot ezekben a helységeken a bab forga-

Pedagógus párttitkárok háromnapos tanfolyama

Hajdú-Bihar megye pedagógus pártbizottság titkárai részére háromnapos tanfolyamot szervezett a megyei pártbizottság Debrecenben, az egyéves pártiskola épületében.

Hétfőn, a tanfolyam első napján a megnyitó után Baranyai György, a megyei pártbizottság titkára tartott előadást a mintegy nyolcvan

részvevőnek „Az iskolai pártbizottság feladatai az eszmélet, világnézeti nevelés hatékonyságának fokozása érdekében” címmel. Az előadást délután csoportos konzultáció és vita követte.

Kedden és szerdán ugyan csak előadásokat hallgatnak, és konzultációkon vesznek részt az iskolai pártbizottság titkárai.

Nagymértékben növelik exporttevékenységüket

a megye kisipari szövetkezetei

Tegnap, január 3-án a Kisipari Szövetkezetek Hajdú-Bihar megyei Szövetségének debreceni székházában értekezletet tartottak a megye ktsz-einek vezetői.

Az értekezleten Beeski Ede, a KISZOV elnöke ismertette a megye ktsz-einek idei feladatait. Elmondta, hogy az idén a tavalyinál jóval nagyobb feladatok végrehajtása vár a ktsz-ek tagjaira mind az ártermelésben, mind a szolgáltatásban. A Hajdú-Bihar megyei kisipari termelőszövetkezetek teljes termelési feladatai 52 millió forinttal nőnek ebben az évben, és elérik a 495 millió forintot. Az exporttevékenység a tavalyinál két és félszeresére emelkedik, mintegy 42 millió fo-

rint értékű különféle — köztük több csak Hajdú-Bihar megyében gyártott — árucikket szállítanak külföldre. Lényegesen növekszik a ktsz-ek szolgáltató tevékenysége is: például a lakosság részére végzendő építési munka 13 százalékkal lesz magasabb az 1965. évinél. Fontos feladata a ktsz-eknek a termelékenység további növelése: az idei tervek szerint az egy dolgozóra jutó termelési értéket a tavalyihoz viszonyítva 8,3 százalékkal emelik.

A beszámolóét élénk vita követte, amelynek során a ktsz-ek vezetői elmondották: hogyan akarják biztosítani a megnövekedett feladatok végrehajtását.

Ötvenmillió forint kártérítést kapnak a dohánytermelők

A Magyar Dohányipar 1965-ben a tervezett 38 000 katasztrális hold helyett 40 000 katasztrális hold dohány termelésére kötött szerződést. Ennek ellenére a kedvezőtlen időjárás és a peronoszpóra pusztítása miatt — a tervezettnél kisebb volt a termés, s gyengébb a minőség is. A terméskiesés és a minőségromlás érzékenyen csökkentette a termelők árbevételét. Erre tekintettel a Magyar Dohányipar javaslatára az illetékes szervek 50 millió forintnyi összeget engedélyeztek a peronoszpóra miatt kárval-

lott dohánytermelők kártérítésére. A kártérítés alapjául az előző évi átlagtermés szolgál. Azok a termelők, akiknek az átlagtermés nem érte el az előző évi 80 százalékát — az alapul szolgáló 80 százalék és a tényleges termésátlag közötti különbséget — a dohányfajtaól függően — mázsánként 150—1000 forint kártérítésben részesülnek. A kártérítés megkezdődött, s a megállapított összeget a dohánybevételek befolyásával fizetik ki a termelőknek. (MTI)

Megjelent az Alföld januári száma

Az Alföld januári száma Szabó Pál regényrészletét, László Anna ebeszelését, Niklai Ádám, Dudás Kálmán, Tornai József, Levay Botond, Juhász Izabella, Szűdy Géza verseit közli. A folyóirat ezúttal Niklai Ádámot mutatja be. A Valóságunk rovatban Szűcs József Tiszadobról készült írását közli a lap, míg a tudományról folytatott vitához Kónya István szól hozzá. Barta János avantgarde-

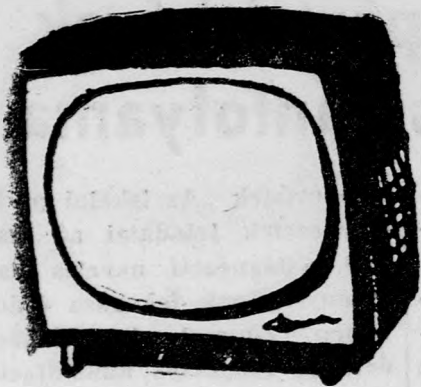
ról írott közleményeinek első darabját olvashatjuk a tanulmányrovatban, továbbá Julow Viktor Fazekas Mihályról szóló cikkét.

Szóllósi Gyula és Kérész Gyula népművelési problémákkal foglalkozik. A különösen gazdag Művész rovatban Szijs Rezső, Kádár Zoltán, Tóth Béla és Tóth Ervin írásai láttak napvilágot.

Könyvkritikát Bata Imre, Ambrus Z. Miklós, Nagy János, Fülöp László, Bakó Endre és Simon Zoltán írt Nagy László, Galgóczi Erzsébet, Niklai Ádám, Vihar Béla, Dersi Tamás és Ujfalussy József könyvéről. Molnár László a gazdasági reform irányelveiről, Kovács László pedig Déri Tibor egyik megjegyzéséről írt rövid cikket. Veress József filmkrónikája, Bényei József Képernyő című rovata és Szijs Rezső Menyhárt Józseffel foglalkozó cikke olvasható még a rovatban. Képzőművészeti alkotással Móre Mihály, Felegyházi László, Gy. Szabó László, Menyhárt József, Szentiványi Lajos, Soltész Albert, Juricskay Pál, Aldo Patocchi és Velényi Rudolf szerepel.

NAPLÓ

3. oldal — 1965. január 4.

Szilveszter A TELEVÍZIÓBAN

1.

Voltak azért ennek a szilveszteri műsornak jó részletei is. Ami igaz, az igaz, a de-nev-er szereplői szépen énekeltek, Alfonzó remekül utánozta a Telesport rajzfiguráit, Kállai Ferenc egészen szabályos interjút adott Budapest közlekedésének távlatairól, Gobbi Hilda, Lorán Lenke, de különösen Major Tamás remekül komédiázott. Az Éjjel előtt című táncos filmet nagyon szépen fényképezték, az Éjjel után című mulatási jelenet pedig nagyon hangulatos volt, természetesen, a műsor talán legjobb részlete, kitűnő színészpórékkal.

2.

Azt mondják, hogy a szilveszteri műsorhoz bizonyos hangulata van szükség, csak úgy tudja az ember igazán élvezni. Nos, a hangulatban, úgy vélem nem volt hiány. Jó műsorban annál inkább. Alapvető kifogásaim nagyjából a következők:
Nem tartom szerencsésnek, hogy a nagy szilveszteri műsor a de-nev-er televíziós változatával kezdtek. Ez a változat a szinpadit eléményt a kiváló énekesek ellenére sem tudta pótolni, bár a zene maradtakalantul érvényesült, nem érvényesült eléggé a látvány. A második felvonás részletei így képernyőn szimplának, szürkének tűntek, a harmadik felvonás is kívánta a zártabb szinpadot. Egészenben unalmasnak bizonyult a műsor és részlete, nem csinált túlságosan nagy kedvet a következő műsorokhoz.

nem homályosították el, hogy vég sok helyen nagyon alacsony ötletekről van szó. csony színvonal.

4.

Más kérdés aztán, hogy valóban a társasutazások jelentik-e a magyar közéletben azt a problémát, amelynek értelmes egy műsört szentelni. Tudom, hogy a szilveszteri kabaré törekvése mindig az, hogy közéleti jellegű humort teremtsen. De a társasutazás véleményem szerint a közéletiségnek egy mellékes, a magyar társadalom fejlődésének nem meghatározóan jellemző területe. A közéleti kabarétól a társadalom lényegesebb kérdéseinek sajátos elemzését és ábrázolását várja. Egyedül Major Tamás számában találtunk arra példát, milyennek is kellene lenni az igazi közéleti kabarének. Nem lehet véletlen, hogy ez a szám sikerült az egész műsorban a legjobban. Ehhez Major és Sinkovits személyi varázsán, ragyogó színészi eszközein túl az elmondott szövegben rejlik társadalmilag lényeges mondanó is jelentősen hozzájárult.

Nem vitás, lényegtelen kérdésekből kabarét csinálni mindig kisebb kockázattal jár, mint a lényegesebbeké. Csak sajnálni lehet, hogy a televízió szilveszteri kabaréjában ezt a könnyebb lehetőséget választotta. Pedig nem is olyan régen éppen Budapestben bizonyította be Rajkin együttese, hogy a közéleti kabaré milyen lehetőségekkel rendelkezik és milyen hatású lehet.

3.

Egyedül az alapötletét tudom dicsérni A televízió ajándéknaptára című műsornak. Elképzelhető, hogy a televízió sajátos eszközeivel tud olyan sajátos és szellemes naptárt ábrázolni a nézőknek, amely valóban érdekes, lényeges kérdésekről szól, az önkritikára lehetőségeit is messzemenőleg kihasználja ráadásul a képi humor adottságaival. Ilyen szempontból jól pelda a műsorból a világbaajonkság-előzetes, szellemes bevezetés után jól fényképezett lábakat láttunk, ám amikor a szám valóban érdekes lett volna, abbamaradt. Mi volt itt a fő hiba? Nem voltak eléggé szellemesek a szövegek. Mazsola például búváros figura, gyerekek, felnőttek egyaránt kedvence, de olyan bárgyúságot kellett elmondania a szórakozni vágyó közönség előtt, amiből jó igazán nem sült ki. De így volt ez az iskolareformról szóló jelenetben is, a Lányok, a szónokok gyengén sikerült paródiájában is.

A szövegnek tehát mindenképpen szellemesnek kell lennie, ha a rendező és a szerző a szövegben rejlik humoros lehetőségeket akarja kihasználni a műsorban. Más kérdés, hogy egy ilyen műsorban több képi humort várunk, a szöveg talán lehetett volna mellékes is. De hát sajnos — és ez az egész műsorra vonatkozik — hiányzott az igazi nagy ötlet, amelyre a műsor épülhet, és hiányoztak azok a részletek is, amelyekkel a sablonos szöveg hibái megszüntethetők válhattak volna.

És az eredeti ötlet hiányát rovom fel elsőként a Szilveszteri társasutazás című kabaré esetében is. A műsor 3 legjobb részlete nem eredeti, tavalyról hagyományozódott át mostanra, és bármilyen szellemes és valóban közéleti jelentőségű szöveget mondott el Major Tamás, bármilyen jó színészi eszközökkel dolgozott Gobbi Hilda, bármilyen kitűnően utánozta a ripacsot Lorán Lenke, ezek

Bizonyos mértékben a szilveszteri követő két nap műsora is érdekesebb, színesebb volt, mint a szilveszteri. A helység kalapácsa című vígjáték ismét élményt jelentett Zsurzs Éva kiváló rendezésében. A legendák Petőfi című kisfilm is szép, érdekes volt. A zene című film, amely nemzetközi sorozat keretében készült, egyesek számára talán unalmas lehetett, de Wiedermann Károly az emberi kitartásnak és hősiességnek olyan szép példáját ábrázolta, amelynek nemzetközi sikert jósolunk. Mátyás Mihály operatőri munkáját külön elismerés illeti. Nagyszerű volt a Bóbita bábegyűjtés műsora és Psota Irén műsora is, amelyben Brecht-songokat mutatott be. Kevésbé sikerült viszont a Qualiton kóktel, ugyancsak gyenge volt a Délutáni látogatás című nyugatnémet film.

5.

A szilveszteri műsor bizonyára élénk visszhangot váltott ki a közönségtől és kritikusközből egyaránt. Egyetlen színvonalú különösen azért érinti rosszul a nézőket, mert közismert, hogy a televízió milyen erőfeszítéssel koncentrált erre a műsorra, néha kissé elhanyagolva a hétköznapi és az egyszerű vasárnapokat is. Szerintem nem érte meg.

6.

Mindez felveti annak a kérdésnek, hogy szerencsés megoldás volt-e lényegében egy szerződés bízni a televízió szilveszteri műsora. Róna Tibor éppen a közéleti kabaré terén elért sikereinek köszönhetően ezt a megbízást, de azt hiszem, műsorának csak segített volna, ha társasutazókat vesz igénybe. Furcsa ellentmondás ez: a Ludas Matyiában, Népszabadságban és más lapokban is gyakran olvashatunk igazán szellemes, jó közéleti tárgyú kritikákat, de a képernyőn mégis nagyon ritkán találkozunk akár ezekkel, akár édestestvéreikkel. A lapszerkesztők bátrabbak lennének, mint a tv-szerkesztők?

Felvetődik továbbá a klasszikusok kérdése is. Nem kétséges, Karinthy, Molnár Ferenc, Gábor Andor, Nagy Lajos, Gábor Béla vagy Darvas Szilárd műveit nem csak a megszépítő messzeség emeli azok fölé a művek fölé, amelyek most a televízióban láthatunk. Erdemes lenne egyszer megpróbálni, hogy ha a jelen közéleti gondjairól nem sikerül tényleg színvonalas és értékes kabarét csinálni, nem lenne-e jobb a klasszikusokhoz nyúlni. Ötletért is, műveikért is.

Hadd tegyem hozzá, ez a szilveszteri műsor valóban a takarékoság jegyében született. Látványosság nélkül, kissé szegényes, szürke volt. És nem éppen szerencsés egy ilyen sokáig készített ilyen nagy várakozással kísért műsornál ez a szürkeség. Bizonyos, hogy az idén a tavalyinál többen alakították úgy szilveszteri programjukat, hogy a televízió előtt keresik a legmegfelelőbb szórakozást. Bizonyosan sokan reménykedtek abban is, hogy a televízió megszívleli az elmúlt év műsorának visszhangját, levonja tanulságait, és éppen a közéletiség érdekében szánja el magát határozottabb lépésre.

Nem így történt. A televízió ez évi szilveszteri műsora elmaradt a tavalyitól — bár semmiféle összehasonlítás nem szerencsés, ezúttal azonban a különbség nyilvánvaló — és különösen elmaradt az ézisen, változatosan összeállított karácsonyi műsortól. És ennek elsődleges oka a közéletiség hiánya, a szürkeség, az ötlettelenség és a sz-

JOGI TANÁCSADÓ

A jutalékos dolgozók családi pótléka

O. P. olvasónk írja: Jutalékos felvásárlóként van alkalmazva, munka ideje nem kötött, tehát nincs meg szabva sem az, hogy mikor kell kezdenie, sem az, hogy mikor kell befejeznie munkáját. Emiatt meghatározott munkabért sem kap, hanem csak a végzett munkája utáni jutalmat. Az a kérdése, hogy ilyen munkaviszony mellett jogosult-e családi pótléka.

A munkaügyi miniszter állásfoglalása szerint nem kötött munkaidőben foglalkoztatott dolgozók — így a jutalékos felvásárlók is — 1960. augusztus 1. napjától azokban a hónapokban tekintendők családi pótlékra jogosultaknak, amelyekben összes munkabéruk a havi 500 forintot eléri.

Annak a megállapításánál, hogy az olvasónkhoz hasonlóan nem kötött munkaidőben foglalkoztatott jutalékos felvásárlók munkabérékét milyen összeget kell alapul venni, a Könyvügyi Minisztérium rendelkezése az irányadó. Ezen rendelkezés szerint valamennyi jutalékos felvásárlónál a mindenkori jutalékkulcs 70 százaléka bérjellegű, 30 százaléka pedig költségjellegű terítésnek minősül, függetlenül attól, hogy a felvásárló lakóhelyén vagy lakóhelyén kívül dolgozik. Ez pedig azt jelenti, hogy a felvásárlónak kifizetett jutaléknak csak a 70 százaléka a munkabér, a 30 százaléka pedig költségjellegű terítés.

Olvasónkat — mint ilyen felvásárlót — tehát az egyéb feltételek fennállása esetében csak arra a naptári hónapra illeti meg családi pótlék, amelyben a kifizetett jutaléknak 70 százaléka a havi 500 forintot eléri vagy meghaladja.

A magánmunkáltató felelőssége az alkalmazott által okozott kárért

T. K. olvasónk írja: Karóráját javítás végett beadta egy magán órást. A tulajdonos alkalmazottja vette át. Az óra elveszett, mert az alkalmazott kelt elővigyázatlanság nélkül mások személyné adta ki. Az a kérdése, hogy ki felelős a kárért.

A Polgári Törvénykönyv vonatkozó rendelkezése értelmében ha az alkalmazott munkakörében vagy hatáskörében harmadik személynek kárt okoz, a károsultt szemben a munkáltató felelős. Ha az alkalmazott a kárt szándékos bűncselekménnyel okozta, az alkalmazott a munkáltatóval egyetemlegesen felel. Ha magánmunkáltatóról van szó — mint olvasónk esetében —, és a kár a munkáltatóval szemben nem hajtható be, a kárért az alkalmazott felel.

Az adott esetben szándékos bűncselekmény nem forog fenn, így egyetemleges felelősségről sem lehet szó. A vonatkozó jogszabályok értelmében ugyanis a tulajdonos csak másodlagosan, vagyis csak abban az esetben felel a kárért, ha ezt a tulajdonoson behajtani nem lehet.

Ezért az alkalmazott marasztalása csak feltételesen történhet behajthatatlanság esetére, és nem kötelezhető a tulajdonossal együtt egyetemleges megfizetésre.

Az Állami Biztosító megtérítési igénye a károsítóval szemben

Több olvasónk felveti a kérdést: az Állami Biztosító érvényesítheti-e és meddig a kárt okozó személlyel szemben az általa a károsultnak kifizetett költséget, mikor evül el ez az igény.

A Polgári Törvénykönyv vonatkozó rendelkezése értelmében, amennyiben a biztosító a kárt megtérítette, őt illetik meg azok a jogok, amelyek a biztosítottat illetik meg a kárért felelős személlyel szemben.

A jogszabály helyes értelme az, hogy a biztosítóra száll át a károsultnak a kár okozójával szemben a kár megtérítésére irányuló joga. Ez azt jelenti, hogy a biztosító a kár olyan mértékű megtérítését követelheti a károsítóval szemben, mint amelyet a károsult követelhetne a károsulttól, illetve amelyen kártérítési összeget a biztosító e kereten belül kifizetett a károsultnak.

A károsító tehát a törvényi engedmény következtében a biztosítóval került jogviszonyba. Amint tehát a kárkövetelés a biztosítóra átszállt, saját önálló követelésévé vált. Az elévülési határidő kezdőpontját nem a károsított, hanem a kár kifizetésének időpontjától kell számítani. A Polgári Törvénykönyv rendelkezése értelmében ugyanis a kárkövetelés csak azután száll át a biztosítóra, ha a bizto-

sítási szerződés alapján a biztosító a kárt a károsultnak megtérítette. A megtérítési igény keletkezése tehát szorosan kapcsolódik a kártérítési összeg kifizetéséhez.

Minthogy a kifizetés megtörténté előtt a megtérítési igény létre sem jön, a biztosító megtérítési igényét jogszorúan a kártérítési összeg kifizetésének időpontjától kezdve érvényesítheti a törvényben meghatározott elévülési időn belül, amely a szocialista szervezetek egymás közötti jogviszonyában egy év (tsz-követelésekre vonatkozóan két év), egyébként pedig öt év.

Főiskolát végző gyermek részére tartásdíj fizetési kötelezettség

N. Zné dabreceni olvasónk írja meg együtt élt férjével, amikor gyermekét főiskolára beiratott. Később a gyermek beteg lett, hosszabb időre kimaradt, ő pedig férjével az életközösséget megszakította. Férje most megtagadta a gyermektartásdíj fizetését arról, hogy a technikum elvégzésével nyert szakképesítés folytán a gyermek már keresőképes. Az a kérdése, hogy ilyen tényállás mellett követelheti-e a tartásdíjat.

A levélben említettek szerint a gyermeknek a főiskolára történt beiratkozása idején a szülők még együtt éltek, és a beiratkozáshoz nyilvánvalóan az apa is hozzájárult.

Márpedig az apa azzal a hozzájárulásával, hogy gyermeke a főiskolai tanulmányaihoz hozzákezdhetett, évek során felmerülő kiadásokhoz való hozzájárulást is vállalta. Ez alól a kötelezettsége alól nem mentesülhet amiatt, hogy az életközösséget időközben az anyával megszakította. Nem szünteti meg ezt a kötelezettséget az az érv sem, hogy a gyermek a technikum után munkát vállalhatott volna.

Mivel a gyermek a megkezdett tanulmányait folytatása alatt tartásra szorult, követezőleg a tanulmányai befejezéséig a gyermektartásdíj-fizetési kötelezettség alól az apát nem lehet mentesíteni.

Tízéves a Hajdúszoboszlói Bocskai táncgyűttes

(Tudósítónktól)
December 30-án érdekes jubileumra került sor Hajdúszoboszlón a művelődési házban. Ezen a napon ünnepelte tízéves működését a hajdúszoboszlói Bocskai táncgyűttes, mely az évek során sikeresen szerepelt a megye több községében. Az ünnepségre meghívták azokat is, akik régebben tagjai voltak

az együttesnek, ma már nem szerepelnek, de lélekben még együtt vannak a csoporttal. Az ünnepségen megjelent Cs. Nagy Zoltán, a Hajdúszoboszlói Városi Tanács V. B. oktatási osztályának vezetője is. A jubileum alkalmával a Bocskai táncgyűttes lemezjátékot kapott ajándékba.

Szonda Klára

Azt hiszem, bepe-relem a mezőgazdasági piaci termékeket felvásárló, kizsérelő és értékesítő vállalat (a rövidebb neve most éppen nem jut eszembe) a lencse ügyletét kifolyólag. A lencse miatt.

Még az elmúlt évben lencsét akartam venni. Nem sokat, mondjuk egy negyed kilót. Igaz, hogy az év utolsó napjára hagytam a bevásárlást, de azt hiszem, a bíróság előtt ez a momentum, amely kizárólag az én személyes jellemhibámból fakadó lezsérlegenged következteteni, nem befolyásolhatja a szocialista kereskedelem általános áruforgalmi megítélését, a kereskedelemnek

ugyanis nap nap után, tehát az utolsó napon is helyt kell állnia az igények ostroma közepette.

Elementem először egy élelmiszer-kiskereskedelmi boltba, arra gondolva, hogy élelmiszert ott lehet kapni. Sajnálkozva mondták, hogy lencse

nincs. Utána egy zöldségboltba tértem be, arra gondolván, hátha annak a profiljába tartozik a lencse. Nagyon kedvesen fogadott a fiatal és bájos eladó-lány. Előterjesztettem a kívánságomat. Lát-

gott rajta: „Most már emlékszem a nevére a növénytankönyvből! Tanultunk róla az iskolában.” Nem kaptam lencsét sehol. Ezért indítok most pert az illetékes kereskedelmi profil ellen.

Legalább olyan nagy vagyonról, mint amilyenell Kemence Félixek, a kisiparos barátomok rendelkeznek, akik most cserélték ki az autójukat kétélű jachtra, és tárgyalásokat folytatnak tengerparti villavásárlás ügyében. Nekik tavaly volt egy negyedkiló lencséjük, ennek köszönhetően a szerencséjüket. Az újév első napján ab-

Lencse

bol főztek főzeléket, mert ez szerencsés hoz, a lencse pénzt jelent. Meg kell mondani, Kemence Félixeknek jelentett is. Csak úgy dőlt hozzájuk a pénz egész éven át, és most itt állnak demokráciánk

kellős közepén egy hatalmas vagyonnal. Ezért akartam én lencsét vásárolni, főzni, és ettől a lehetőségtől ütött el a kereskedelem. Hiszen a példa világosan bizonyít.

Meg is mondom majd a bíróságon: „Tisztelt Bíróság! Manapság senki sem gondolhat arra, hogy ebben az országban, ahonnan származtunk a léhaságot, a könnyű pénzharcolásai lehetőségeket, a korrupciókat, a visszaéléseket, a gazdasági svindliségeket, tehát senki sem gondolhat

JANUÁR		FEBRUÁR		MÁRCIUS		APRILIS		MÁJUS		JÚNIUS	
1	Szombat	1	Kedd	1	Kedd	1	Péntek	1	Vasárnap	1	Szerda
2	Vasárnap	2	Szerda	2	Szerda	2	Szombat	2	Hétfő	2	Csütörtök
3	Hétfő	3	Csütörtök	3	Csütörtök	3	Vasárnap	3	Kedd	3	Péntek
4	Kedd	4	Péntek	4	Péntek	4	Hétfő	4	Szerda	4	Szombat
5	Szerda	5	Szombat	5	Szombat	5	Vasárnap	5	Hétfő	5	Vasárnap
6	Péntek	6	Hétfő	6	Hétfő	6	Szerda	6	Kedd	6	Hétfő
7	Szombat	7	Kedd	7	Kedd	7	Csütörtök	7	Szerda	7	Kedd
8	Vasárnap	8	Csütörtök	8	Csütörtök	8	Péntek	8	Csütörtök	8	Szerda
9	Hétfő	9	Péntek	9	Péntek	9	Szombat	9	Hétfő	9	Csütörtök
10	Kedd	10	Szombat	10	Szombat	10	Vasárnap	10	Kedd	10	Szombat
11	Szerda	11	Hétfő	11	Hétfő	11	Hétfő	11	Szerda	11	Vasárnap
12	Csütörtök	12	Kedd	12	Kedd	12	Kedd	12	Csütörtök	12	Hétfő
13	Péntek	13	Szerda	13	Szerda	13	Szerda	13	Szerda	13	Kedd
14	Szombat	14	Csütörtök	14	Csütörtök	14	Csütörtök	14	Csütörtök	14	Szerda
15	Vasárnap	15	Péntek	15	Péntek	15	Péntek	15	Szerda	15	Csütörtök
16	Hétfő	16	Szombat	16	Szombat	16	Szombat	16	Szerda	16	Péntek
17	Kedd	17	Hétfő	17	Hétfő	17	Vasárnap	17	Kedd	17	Szombat
18	Szerda	18	Kedd	18	Kedd	18	Hétfő	18	Szerda	18	Hétfő
19	Csütörtök	19	Csütörtök	19	Csütörtök	19	Szerda	19	Csütörtök	19	Kedd
20	Péntek	20	Péntek	20	Péntek	20	Szombat	20	Szerda	20	Szerda
21	Szombat	21	Szombat	21	Szombat	21	Vasárnap	21	Csütörtök	21	Kedd
22	Vasárnap	22	Hétfő	22	Hétfő	22	Hétfő	22	Szerda	22	Szerda
23	Hétfő	23	Kedd	23	Kedd	23	Szerda	23	Csütörtök	23	Csütörtök
24	Kedd	24	Szerda	24	Szerda	24	Csütörtök	24	Szerda	24	Péntek
25	Szerda	25	Csütörtök	25	Csütörtök	25	Péntek	25	Csütörtök	25	Szombat
26	Csütörtök	26	Péntek	26	Péntek	26	Szombat	26	Vasárnap	26	Hétfő
27	Péntek	27	Szombat	27	Szombat	27	Vasárnap	27	Kedd	27	Kedd
28	Szombat	28	Hétfő	28	Hétfő	28	Hétfő	28	Szerda	28	Szerda
29	Vasárnap	29	Kedd	29	Kedd	29	Szerda	29	Csütörtök	29	Csütörtök
30	Hétfő	30	Szerda	30	Szerda	30	Szombat	30	Vasárnap	30	Hétfő
31	Kedd	31	Csütörtök	31	Csütörtök	31	Szombat	31	Hétfő	31	Csütörtök

NAPILÓ

Boldog üjévet kíván a

JULIUS		AUGUSZTUS		SZEPTEMBER		OKTÓBER		NOVEMBER		DECEMBER	
1	Péntek	1	Hétfő	1	Csütörtök	1	Szombat	1	Kedd	1	Csütörtök
2	Szombat	2	Kedd	2	Péntek	2	Vasárnap	2	Szerda	2	Péntek
3	Vasárnap	3	Szerda	3	Szombat	3	Hétfő	3	Csütörtök	3	Szombat
4	Hétfő	4	Csütörtök	4	Vasárnap	4	Kedd	4	Szerda	4	Vasárnap
5	Kedd	5	Péntek	5	Hétfő	5	Szerda	5	Csütörtök	5	Hétfő
6	Szerda	6	Szombat	6	Kedd	6	Csütörtök	6	Szerda	6	Kedd
7	Csütörtök	7	Hétfő	7	Szerda	7	Péntek	7	Csütörtök	7	Szerda
8	Péntek	8	Kedd	8	Csütörtök	8	Szombat	8	Szerda	8	Csütörtök
9	Szombat	9	Csütörtök	9	Péntek	9	Vasárnap	9	Csütörtök	9	Péntek
10	Vasárnap	10	Szerda	10	Szombat	10	Vasárnap	10	Szerda	10	Szombat
11	Hétfő	11	Csütörtök	11	Hétfő	11	Kedd	11	Csütörtök	11	Vasárnap
12	Kedd	12	Péntek	12	Kedd	12	Szerda	12	Szerda	12	Hétfő
13	Szerda	13	Szombat	13	Hétfő	13	Csütörtök	13	Csütörtök	13	Kedd
14	Csütörtök	14	Hétfő	14	Kedd	14	Szerda	14	Hétfő	14	Szerda
15	Péntek	15	Kedd	15	Szerda	15	Péntek	15	Kedd	15	Csütörtök
16	Szombat	16	Csütörtök	16	Csütörtök	16	Szombat	16	Szerda	16	Péntek
17	Vasárnap	17	Péntek	17	Szombat	17	Vasárnap	17	Csütörtök	17	Szombat
18	Hétfő	18	Szombat	18	Hétfő	18	Kedd	18	Szerda	18	Vasárnap
19	Kedd	19	Hétfő	19	Kedd	19	Szerda	19	Csütörtök	19	Hétfő
20	Szerda	20	Kedd	20	Szerda	20	Csütörtök	20	Szerda	20	Kedd
21	Csütörtök	21	Csütörtök	21	Csütörtök	21	Péntek	21	Csütörtök	21	Szerda
22	Péntek	22	Péntek	22	Péntek	22	Szombat	22	Szerda	22	Csütörtök
23	Szombat	23	Szombat	23	Szombat	23	Vasárnap	23	Csütörtök	23	Szombat
24	Vasárnap	24	Hétfő	24	Hétfő	24	Hétfő	24	Szerda	24	Vasárnap
25	Hétfő	25	Kedd	25	Kedd	25	Kedd	25	Csütörtök	25	Hétfő
26	Kedd	26	Szerda	26	Szerda	26	Szerda	26	Szerda	26	Kedd
27	Szerda	27	Csütörtök	27	Csütörtök	27	Csütörtök	27	Csütörtök	27	Kedd
28	Csütörtök	28	Péntek	28	Péntek	28	Szombat	28	Szerda	28	Szerda
29	Péntek	29	Szombat	29	Szombat	29	Vasárnap	29	Csütörtök	29	Csütörtök
30	Szombat	30	Hétfő	30	Hétfő	30	Vasárnap	30	Szerda	30	Péntek
31	Vasárnap	31	Szerda	31	Csütörtök	31	Hétfő	31	Szerda	31	Szombat

TUDOMÁNYOS ÉS TECHNIKAI FORRADALOM

FÉMEK

(FOLYTATÁS.)

Körülbelül százöt évvel ezelőtt III. Napóleon udvarában az előkelőségeket azzal tisztelték meg, hogy az akkor új, becses fémből, alumíniumból készült villákkal és kánalakkal terítették nekik. Az egyik legdrágább fém volt... Akkor szemébe nevettek volna annak, aki megjósolja, hogy milyen karriert fut be ez a fém néhány évtized alatt. De az emberek és még a tudósok is sokszor tévednek. Egy angol szerző a háború alatt elért hárommillió tonnás alumíniumtermelést igen nagyra tartotta, és azt jósolta, hogy a háború után jelentősen csökkenni fog ez a szám. Neki sem volt igaza. Az alumíniumtermelés szünet nélkül, rohamosan növekedik, például a Szovjetunió most befejeződött hétéves tervében az alumíniumtermelésének 2,5-3-szoros növekedését irányozták elő.

Ma már a vas és az acél ötvözetei után az összes fémek között a legnagyobb számokkal szerepel a statisztikákban. Nélküle lehetetlen volna megalkotni a mai hatalmas és nagy sebességű repülőgépeket. Az alumínium és ötvözetek egyeduralomra tettek szert a repülőgép-gyártásban.

De mellette már „új” fémek jelentkeznek. Némelyik már régebben megjelent az iparban.

Könnyebb

az alumíniumnál

Az egyik ilyen „új” jövevény a magnézium. Erre a fémre a fényképezéssel vagy a gújtóbombákkal kapcsolatban szoktunk gondolni. A tiszta magnézium ugyanis könnyen, szinte robbanásszerűen lobban lángra. (Rohamosan egyesül a levegőben levő oxigénnel.) Első pillantásra tehát úgy látszik, hogy a magnézium felhasználása olyan lenne, mintha dinamitból akarnánk hidat csinálni... Ötvözeit azonban nagy erőt hatásoknak kitett repülőgépalkatrészek készítésére használják fel.

A magnézium ötvözeteknek fő előnye, hogy sokkal — negyven százalékkal — könnyebbek az alumíniumötvözeteknél. Értékes tulajdonságuk, hogy megmunkálásuk nagyon könnyű. Harmadik, szintén rendkívül jelentős tulajdonsága a magnéziumnak, hogy közeleink előfordulása igen gyakori. Közeteiből magnézium-kloridot állítanak elő... Itt jön a meglepetés: magnézium-klorid azonban a természetben is nagy mennyiségben található. Hatalmas telepei vannak. Sőt a tengervíz is 0,1 százalék magnéziumot tartalmaz. Könnyű kiszámítani, hogy egy köbkilométer tengervízben több mint egymillió tonna magnézium van. A Holttengerben pedig mintegy hatmillió tonna. Tehát az emberiség egyszerűen felmérhetetlen mennyiségű magnéziummal rendelkezik, mivel kiapadhatatlan készletek vannak belőle.

Csaknem bizonyos, hogy a jövő egyik legfontosabb fémje a magnézium, és éppen ezért az is bizonyos, hogy előállítás módszereit olcsóbbá teszik, mert ma még körülbelül tízenötször, hússzor annyiba kerül, mint a vas.

A jövő fémje

Ötvözetek közül a legismertebb az úgynevezett elektron ötvözet, amely 4-10 százalék alumíniumot, 2-3 százalék horganyt és némi mangánt tartalmaz. Szaktitűzársága

felel a közepes minőségű acélokéval.

A napokban nyilatkozott Versinyin szovjet repülő főmarsall, és rámutatott, hogy a modern szovjet lökhajtásos repülőgépek sebessége a hang terjedési sebességének háromszoros.

Ilyen sebességet egyetlen alumínium- vagy magnézium-ötvözet sem bír ki, mert a súrlódástól olyan hőség keletkezik, hogy ezek a fémek és ötvözetek is meglágyulnak.

Természetesen nem lehet tudni, hogy milyen anyagokból vannak alkotva ezek a repülőgépek. De gyanítani lehet. A különleges, nemesített acélok bizonyosan kibírják mind a sebesség-megterhelést, mind a magas hőmérsékletet. De az is bizonyos, hogy ezek az acélok olyan nehezek, a belőlük készült repülőgépek olyan súlyosak lennének, hogy semmiféle ma ismert hajtómű nem tudná őket ilyen sebességgel továbbítani. Tehát feltétlenül valamilyen új, fémből vagy egyéb anyagból vannak készítve.

Ilyen új fém a titán. Felfedezője Martin Klaproth német vegyész 1795-ben titánnak nevezte el az új elemet, de még nem tudhatta, hogy mennyire illik rá a név arra a fémre, amelynek ő csak oxidját látta. (Az első néhány gramm titánt csak 1910-ben sikerült előállítani.)

A háború alatt jelent meg (1943) egy angol szerző könyve, amely a következőket írja erről a fémről: „Ez a fém titán-alkalban oxigénnel és nitrogénnel az acéllal való eltávolításra használják. Némelyik alumínium ötvözetben 0,5 százalék titán a szemesítés szerkezetet finomabbá teszi...” Az első két tonna titánt 1947-ben állították elő. 1955-ben termelése meghaladta már a húsz ezer tonnát... Ma mennyit termelnek belőle? Ezt talán senki sem tudja, mert az egyik legfontosabb fémmé lépett elő.

Miért? Alig felfolyan nehéz, mint a vas, de kétszer olyan szilárd. Olvadáspontja kétszáz fokkal magasabb a vasénál. Feltűnően ellenáll mindenfajta korroziónak. Sem a lúgok, sem a sóoldatok, sem a savak nem támadják meg, még a „királyvíz” sem. A titán tehát nemcsak a platinánál is. Ezenkívül a titán jól kovácsolható, hidegen is hengerelhető... Szaktitűzársága is igen magas.

Bátran azt lehet mondani róla, hogy csodálatos egy fém, hiszen jó tulajdonságait alig lehet elsorolni. Ezért fejlődik gyártása is sokkal gyorsabban, mint az alumíniumé. Úgy látszik, hogy gyártásának fejlődése előtt nincs különösebb akadály. Titánunk bőven van, hiszen a szilárd földkéregnek titántartalma több mint 0,6 százalék. Ez pedig több mint a réz, ólom, ezüst, cink és az ón mennyisége együttvéve. Úgy látszik, hogy a repülőtechnikában, főleg a leggyorsabb repülőgépeknél, átveszi a többi ott alkalmazott fémek szerepét.

Egyéb fémek

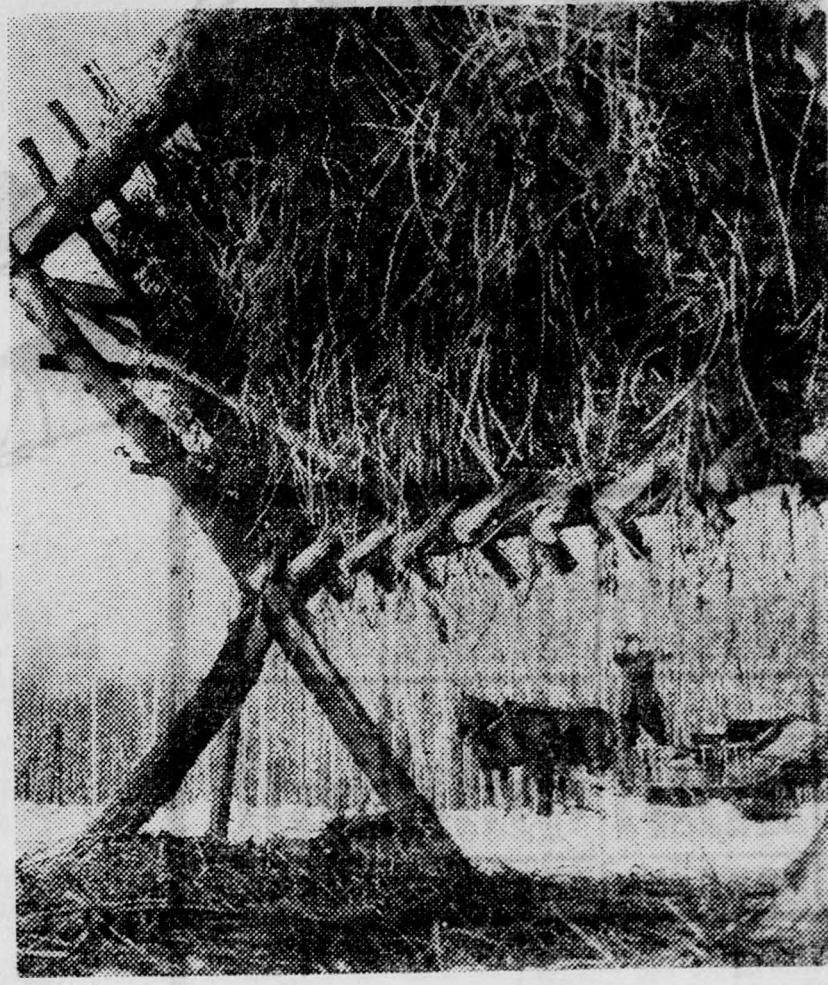
Mivel az elemek nagy többsége fém, itt nagy nehézségek vannak, hogy melyiket kellene megemlíteni a sok közül. Úgy látszik azonban, hogy a rég ismert fémek lassanként, talán az egy ön kivételével elvesztik régi jelentőségüket. Másokat, amelyek esetleg ma még ritkaság számba mennek, a mainál sokkal nagyobb mértékben használnak fel majd. Melyek lesznek ezek? Bizonyos, hogy használatuk, ha mégoly értékes tulajdonságokkal rendelkeznek is, sok tényezőtől függ. Elsősorban at-

tól, hogy mennyibe kerül előállításuk, aztán a től, hogy milyen mennyiségben fordulnak elő. (Egy számítás szerint a föld kérge mintegy százbillió tonna titánt tartalmaz.) Viszont más fémekből ehhez képest rendkívül csekély mennyiséget, de mégis fontosak lehetnek.

Ilyen a berill, kitűnő ötvözeteként vannak a rézzel. A titán sok tekintetben helyettesítheti a platinát. Csak a fluor-sav támadja meg észrevehetően: radarberendezéseknél használják. A szelén és a szilícium mint félvezetők rendkívül nagy fontosságúak.

G. L.

Az őz téli etetése és a modern vadgondozás

A gemenci rezervátumban naponta töltik fel szénával az etetőt.

A civilizáció terjedésével a vadállomány az egész világon jelentős mértékben csökkent. Nagy azoknak az állatfajoknak a száma, amelyek a múlt században vagy az utóbbi évtizedekben tűntek le a történelem színpadáról. Ezért ma már a legtöbb országban vadászati törvények írják elő a vadgondozás szükségességét.

A téli hónapokban a fontos feladat a vadak etetése. Különösen a nagyobb vadak esetében, hiszen ezek táplálkozásának biztosítása lényegesen nehezebb, mint a kisebb rágcsálóké. Így az egyik legértékesebb vadunknál, a hazai és külföldi vadászok büszke zsákmányánál, az őznel sem közömbös a téli megpróbáltatások megkönnyítése. De ebben sem szabad elharmarkodni és egyoldalúan cselekednünk.

Az etetés elhanyagolása éppen olyan káros lehet, mint az eltulzása. Ha elkényeztetjük a vadat, ellustul, ragályos bébetegek törhetnek rá, illetve eltompu az állat önfenntartó ösztöne. Ennek veszélye pedig felmérhetetlen.

Adódhatnak olyan kultúrvidékek, ahol a kedvező viszonyok feleslegessé teszik az etetést. Az ártéri erdők, a bőven termő bükkösök, a cserjék és fák megfelelő környezetet és táplálékot nyújtanak. De célja lehet az etetésnek a fiatal erdőállomány megkímélése is. Az etetésre való szoktatáshoz igen alkalmas az etető közelében elhelyezett sőtynyalók. Felmerül a kérdés, hogy mi az őz legjobb mesterséges tápláléka?

A szalastakarmányok közül — mivel az őz igen válogatós — legjobb a korai kaszálású zsenge széna, esetleg a lőhere és a lucerna. De szívesebben fogyasztja a lombtakarmányt, amely egyébként olcsóbb is. Erőtakarmánynak adhatunk zabot, kukoricát, borsót, de megfelel a makk és a zúzott vadgesztenye is. Ezeknek együttes hátránya azonban, hogy kevés a víztartalmuk. Így újabban szívesebben adnak gumókat (nyers burgonya stb.), vagy répát.

Úgyelünk a helyes arányokra, óvakodjunk a túlzásoktól és ne feledkezzünk meg a tisztaságról, a hulladékok eltakarításáról sem. A helyes vadgondozás megéri a fáradságot és az eredmény sem maradhat el...

Tasnádi Kubacska András

Hattyúnyakú sárkány

A Plesiosaurust magyarul hattyúnyakú sárkánynak nevezik. Különös állat volt. Törzse a teknősekre emlékeztet: lapított, paizszerű tömeg, amelyből messzire ki-

szás segítette őket halászat közben. Az őz hattyúnyakú sárkány, ez a tengeri ragadozó óshüllő ugyanis halakkal, polipokkal, kisebb tengeri teknősökkel s más, egyszerűbb tengeri gerinctelen állatokkal táplálkozott. Bár gyorsan mozgott, mégsem egész testével vetődött a zsákmány után. Elég volt a rugó módjára előrevágódó nyak egyetlen villanása, s az állapcsok máris megragadták az áldozatot...

A hattyúnyakú sárkány és az ember méretének az összehasonlítása

nyúlt az aránylag vékony nyak s ezen a teknősbéka-hoz hasonló fejült.

Ez az állat messzemenően szemlélteti, hogyan alkalmazkodnak az élő szervezetek bizonyos esetekben. Az egyik hattyúnyakú sárkányfajnak, az Elasmosaurusnak 73 csigolyából állott a nyaka. Az állat 13 méter hosszú volt.

erős evezőlappát alakult át. Elsősorban a partmenti sekélyebb vizekben éltek s gyakran kimászta a parti iszapzatonyra napozni.

Az állatok egyike-másika páncélzatával együtt megmaradt. Megkövesült a bőr, és teljes egészükben megmaradtak az evezőlábak.

A hosszú nyak és a kitartó

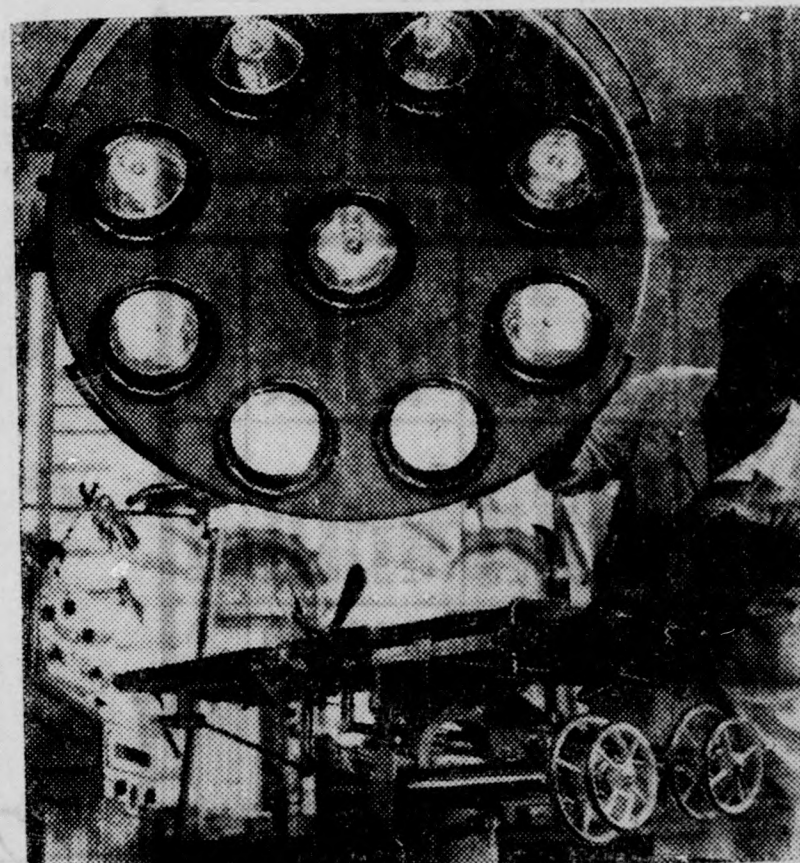
A beteg jó kezében van...

Sikolt a mentőautó zírénája... A baleset színhelyén csupán két összetört karosszériájú személykocsi maradt a bámészködő tömeggel. Sajnos nem egyszer látunk ilyen szomorú jelenetet a forgalmas utcákon.

De mi lesz a sérültekkel? Hova vezet a mentőautó útja? A kórházba érve gondos kezek veszik máris kezelésbe a töréseket és belső zúzódásokat szenvedett áldozatokat. Különös műtőasztalra kerülnek: úgynevezett traumatológiai műtőasztalra. S míg az orvosok és ápolók nagy gondtal végzik munkájukat, a főorvostól a gyógyászat új, magyar fejlesztésű segédeszközéről érdeklődünk.

— Kezdjük talán azzal a műtőasztallal, melyet az előbb láttunk. Ez a budapesti Medior Művek egyik legújabb konstrukciója: az univerzális traumatológiai műtőasztal a modern töréskezelési módszerek összes alkalmazási lehetőségét biztosítja! Szélesíthető, összerakható, kerekeken gördíthető, tehát nem helyhez kötött. A testet tartó felület változtatható a kívánt műveletnek megfelelően attól függően, hogy röntgenvizsgálatot végzünk vagy pedig az alsó végtagot (vagy egyszerre több végtagot is) az asztal íveire a legkülönbözőbb pozícióban függeszthetjük fel!

— A műtőasztal szerkesztése lehetővé teszi a hagyományos felvételezést, horcoz-

Korszerű műtőasztalok, hőelnyelő lámpák készülnek — többek között — a Medior Művekben

(MTI foto — Kácsor László felvétele)

perre abbaamarad: az ügyelet mellett a törések ellátásában egyre nagyobb tér hódít, esetleg televízióval kombinált, röntgenkép-erősítő készülék alkalmazását is, a töréshelyretétel — vagy csontműtétek kontrollálására. A beszélgetés most néhány

repre abbaamarad: az ügyelet mellett a törések ellátásában egyre nagyobb tér hódít, esetleg televízióval kombinált, röntgenkép-erősítő készülék alkalmazását is, a töréshelyretétel — vagy csontműtétek kontrollálására. A beszélgetés most néhány

repre abbaamarad: az ügyelet mellett a törések ellátásában egyre nagyobb tér hódít, esetleg televízióval kombinált, röntgenkép-erősítő készülék alkalmazását is, a töréshelyretétel — vagy csontműtétek kontrollálására. A beszélgetés most néhány

a kórházban? Ime egy jellemző példa: hagyományos EKG vizsgálat során a vizsgált személy nyugtalan, van és vezetékkel létesítettek kapcsolatot közte, valamint a műszer között. Emiatt a vizsgálat csak korlátozott ideig végezhető és a vizsgált személy tudatában van annak, hogy őt ellenőrzik, ami igen sokszor zavaró tüneteket okozhat!

Ezeket a hátrányokat külsőből ki a telemetrikus adó-vevő rendszer, melyet a Medior Művek mérnökei készítettak győntényzetünk rendelkezésére. A miniatűr rádióerősítők a vizsgált személyre erősítik, és ez sugározza ki az EKG jeleket. A vevőben, a felvett jeleket továbbítja a szokásos EKG műszerhez, amely rögzíti vagy látványosabbá teszi azokat. Így az orvos több szobányi távolságból, innen a telemetrikus központból is végezhet ellenőrzést!

Miközben kifelé tartunk a kórházból, gondolkodunk a látottakon: csupán egy töredéke az mindazoknak a lehetőségeknek, melyek nagyobb biztonságot, fokozott segítséget nyújtanak munkájában a gyógyító orvosnak, s mégis milyen sokat jelentenek! Megnyugtató érzést keltenek: a beteg jó kezében érezheti magát...

L. Gy.

NAPLÓ
6. oldal — 1965. január 4.

Fél évvel a határidő előtt készült el a hajdúszoboszlói földgázüzem

Hogyan valósultak meg a nehézipar 1965. évi beruházásai?

A nehézipar 1965-ben majdnem öt és fél milliárd forintot irányzott elő nagy beruházásokra. A programot a Nehézipari Minisztérium forintösszegeben túl is teljesítette. Ennek ellenére néhány nagy beruházás nem fejeződött be az év végéig.

A legnagyobb feladatot a vegyipari ágazatra bízta a beruházási terv: kevés híján 3 milliárd 900 millió forint értékű nagy beruházás üzembe helyezését írta elő. Ezzel szemben az év végi teljesítés több mint 4 milliárd 700 millió forint. A kevés híján 900 millió forintos túlteljesítés nagyobb részt úgy keletkezett, hogy az év közbeni módosításokkal megszorították a beruházásokat, egyes határidőket előbbrehozották, így például a hajdúszoboszlói földgázüzem építését fél évvel a határidő előtt fejezték be.

Az üzembe helyezett vegyipari ágazati nagy beruházások közül az alumíniumiparban kiemelkedik a kislőd-öreghegyi bauxitbánya megnyitása, ami évi 200 000 tonna érceket növeli az iparág termelési kapacitását. Befejeződött az Almászfűzői Timföldgyár bővítésének első szakasza, ez évi 340 000 tonna timföldtermelési többletet jelent. Megtörtént az Ajkai Timföldgyár teljes automatizálása és 3000 tonna termelési kapacitással való bővítése. Üzembe helyezték az Ajkai Alumíniumkohó kibővített részét is. A kőolajipar azonkívül, hogy a kitűzött határidőnél fél évvel előbb fejezte be a szoboszlói földgázüzem építését, jól hajtott végre a földgázvezetéképítési programot is. A Dunántúli Kőolajipari Gépgyár fejlesztésére előirányzott tervet nem sikerült teljesíteni az év végi határidőre, mert időközben változtattak az üzemgyártási profilján, és módosították a beruházási programot. A vegyipar legnagyobb beruházása, a Tiszai Vegyikombinát nitrogén műtrágyagyára, a karbamidüzem és az öntőüzem behelyezésével ugyancsak 1965 végén fejeződött be véglegesen. Teljes kiépülésének első évében a gyár körülbelül

330 000 tonna 20,5 százalékos műtrágyát állított elő, körülbelül tízmillió dollár értékben. Ez tette lehetővé, hogy a mezőgazdaság műtrágya-behozatalát 1965-ben az eddiginél nagyobb mértékben lehetett csökkenteni. A gyár 1966-ban már 13 millió dollár értékű nitrogénműtrágyát termel. A Tiszai Gyógyászati Gyár rekonstrukcióját is 1965 végén akarták lezárni, a Csőszterelőipari Vállalat munkájának késése miatt azonban egy új típuscsarnok átadására előreláthatólag csak 1966 közepé táján kerülhet sor.

A bányászban 22 értékhatár fölötti beruházás év végi befejezését írta elő a terv. Különösen örvendetes több felkészítés-üzem, így például a komló Kossuth- és Anna-akna, a pécsi Széchenyi valamint István-akna sikeresen végrehajtott fejlesztési beruházása. A Pécsi helyi Szén-előkészítő Mű korszerűsítésével és bővítésével a kokszzszen eddigi 18,5 százalékos hamutartalma 12 százalékra csökkent. Ezzel 131 000 tonna kokszzszen importját lehet megakartani évente. Év végén kellett volna befejezni

a Tatabánya 15/BK-D üzem vízmentesítését, a munka azonban egy ideig eredménytelennek bizonyult. A víztelepítés ebben az évben folytatják.

A villamosenergia-ipar nagy beruházásai közül a százhalmibai Duna menti Hőerőmű 40 megawattos fűtőgépeinek és a Pécsi Hőerőmű 100 megawattos új egységének üzembe helyezése, továbbá 6. számú 50 megawattos blokkjának párhuzamos kapcsolása járt sikerrel. A Duna menti Hőerőműben 1965 október 1-e volt a határidő az első 150 megawattos óriásgépegység üzempróbájának megkezdésére. Erre azonban a késedelmes szerelés és az importszállítók késése miatt 1966-ban kerül sor. Egyelőre csak a kazán befűtéséig jutottak el. Erősen késnek a Bánhidai Erőmű 100 megawattos gépegységének év végi befejezésre tervezett munkái. Mivel a KGM szerelővállalatai Százhalombattára és Pécsre összpontosították szerelőkapacitásukat, Bánhidán csak 1966 első felébenek végén kezdek meg a 100 megawattos gépegység próbaüzemét. (MTI)

Újévkor is dolgoztak a Vízügyi Igazgatóság munkásai

A múlt esztendő utolsó napján és a kétnapos újévi ünnep alatt is komoly munkát jelentett a Tiszántúli Vízügyi Igazgatóság dolgozóinak a belvízveszély elhárítása. Még mindig mintegy 18 ezer katasztrális hold földterületen áll a víz. Elsősorban réteken és legelőkön. A belvíz miatt állandó jelleggel 300-350 ember dolgozik a csatornák mentén és a szivattyúknál.

A Vízügyi Igazgatóság dolgozóin kívül a községek lakossága is bekapcsolódik ebbe a fontos munkába. Naponta mintegy száz fő segít az árkok megnyitásánál, a víz elvezetés-

sénél. A Vízügyi Igazgatóság szivattyúin kívül a termelőszövetkezetek berendezéseit is üzembe állították. A külső belvízelhárításon kívül Debrecenben és Püspökladányban belső szivattyúzásra is sor került.

ELKÉSZÜLT A BAUXITLEŐHELYEK „LECSAPOLÁSÁNAK” TÁVLATI TERVE

A Bauxitkutató Vállalat szakemberei elkészítették a hazai bauxitleőhelyek „lecsapolásának” tizéves, távlati tervét. A következő tíz évben a tervek szerint újabb üzemeket kapcsolnak be a termelésbe, ezért fokozottabban előtérbe kerül a hidrogeológusok munkája. Számítások szerint a bauxit egy-egy tonnájára jutó jelenlegi mintegy 40 köbméteres perccenkénti vízemelő teljesítményt tíz év alatt hatvan köbméterre kell fokozni. (MTI)

Diákok tragédiája a Baradla-barlangban

Tragikus balesetről érkezett hír újévkor. A Borsod megyei Baradla cseppkőbarlangban töltötte a téli szünet egy részét tanári vezetéssel a pannonhalmi Bencés gimnázium kilenc diákja. Több napon át táboroztak a barlangban, és szilveszter estéjén készültek utolsó túrájukra. Ekkor történt a tragédia, melynek három halálos áldozata és négy sérültje van.

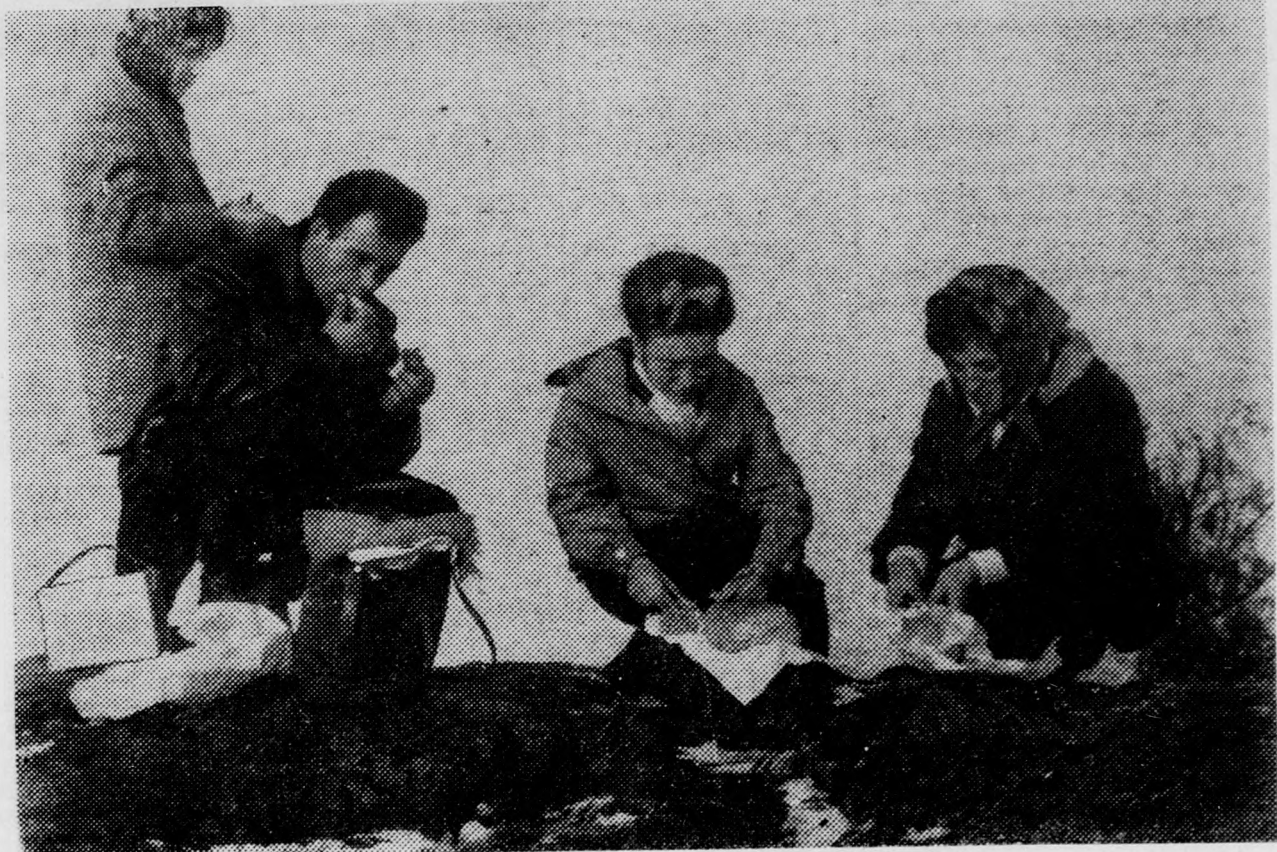
A vizsgálat eddigi megállapításai szerint a diákok a barlangban levő Stix folyó medrében, mintegy 60-100 cm mély vízben gyalogoltak. Talán 600 métert tettek meg így, amikor — eddig még meg nem állapított okok miatt — egymástól rosszul lettek. Pásztori Valtér tanár ennek látán azonnal segítségért sietett. Mire azonban a mentőosztag megérkezett, három fiatal: Háder Pál 18 éves székesfehérvári, Wetstein Antal 17

DEBRECENIEK A MÁTRÁBAN

A szilvesztert a Mátrában töltötték a D. Spartacus természetjárói, akikhez a textilgyár természetjárói is csatlakoztak. A debreceniek három

napot töltöttek a Mátrában, miközben — megfelelő hóhiányában — gyalogtúrákat tettek Mátraházára, a Kékestetőre, Parádra. Látogatást te-

tek a síroki vár romjaihoz, ahonnan nagyszerű kilátás nyílik a környékre.

A debreceni természetjárók egy csoportja a síroki vár romjainál — a táskarádió zeneje mellett — elfogyaszti az ebédet (Művészi Foto Ktsz — Szlovák Péter felvétele)

Hóvihar, szélvihar pusztít Európa több országában

Emberemlékezet óta a legnagyobb hóvihar pusztított vasárnap Svédországban. A hőmérő higanyszála mínusz 34 fokot mutatott.

A jelentések szerint két ember megfagyott. A hóviharok és a nagy hideg miatt Svédországban a vasúti összeköttetés megszakadt. A rendőrség jelentése szerint az ország különböző pontjain több száz

közlekedési szerencsétlenség történt. Dániában az újév napján hóvihar tört ki, amelynek következtében megszakadt a vasúti közlekedés.

A norvég fővárost 60 centiméteres hó borítja. Az ország északi részén mínusz 39 fok van. Franciaország nyugati részén szélvihar pusztít, amely akadályozza a part menti ha-

jóforgalmat. Hollandia északi részéről igencsak nedves időt jelentenek: 1848 óta nem hullott ennyi csapadék az országban. (MTI)

AZ ÉV ELSŐ ÚJSZULOTTJE DEBRECENBEN

Az 1966. esztendőben a Debreceni Orvostudományi Egyetem szülészeti klinikáján látta meg a napvilágot Tóth Béla. Január 1-én, éjfélt után 5 perccel született, és csak néhány perc választotta el atától, hogy az Állami Biztosító jutalmát elnyerte. A gyermeknek Tóth Bernátné, a Magyar Gördülőcsapatgy Művek Kovácsának felesége adott életet. Az év első debreceni gyermeke és édesanyja egészséges.

Öntözőtelepek épülnek Polgáron és Püspökladányban

Az egyik legnagyobb öntözési beruházást az elmúlt esztendőben a püspökladányi Zöld Mező Termelőszövetkezetben valósították meg. Mintegy 8 millió forintos beruházással készült el a szövetkezetben a 960 holdas öntözőtelep, amelynek nagyobb része — 600 hold — már az elmúlt évben is üzemelt. Föld alatti vezetékre kapcsolják rá a szűrőfejeket. Az öntözéssel lényegesen megváltozik a termelőszövetkezet gazdálkodási eredménye. A mostani öntözési telepek egy része kiöregedett rizstelep, alig volt haszna az elmúlt esztendőben.

A jövő esztendőben újabb nagyszabású munka kezdődik Püspökladányban. A Petőfi Termelőszövetkezet részére több mint 1000 holdon biztosítanak majd öntözési lehetőséget. Ugyancsak nagyarányú munka indul az öntözési

gazdálkodás kiterjesztésére 1966-ban a polgári Tánács Tsz-ben is. Csaknem 600 hold öntözését biztosítják majd a beruházások teljes megvalósulása után.

Repülön szállítják Zambia rezét

Zambia rézbányáinak gazdag kincsét eddig Rhodésián keresztül, vasúton szállították Tanzánia kikötőjébe. Amde a Rhodésiai fehér telepek a fagyjűlölő alkotmány alapján kiküldötték egyoldalú függetlenségüket, s ez a tény mehezeíti a tranzit-forgalmat. A szó szoros értelmében ezzel is zsarolni akarják poli-

tikai ellenfeleiket, elsősorban az afrikai népeket. Ezért, próbaképpen légihidat létesítettek Zambia és Tanzánia között a réztömbök elszállítására. Jelenleg világ-szállite hiánycikké kezd válni a réz. Különösen azóta, hogy a chilei rézbányászok sztrájkok révén akarnak javítani helyzetüket.

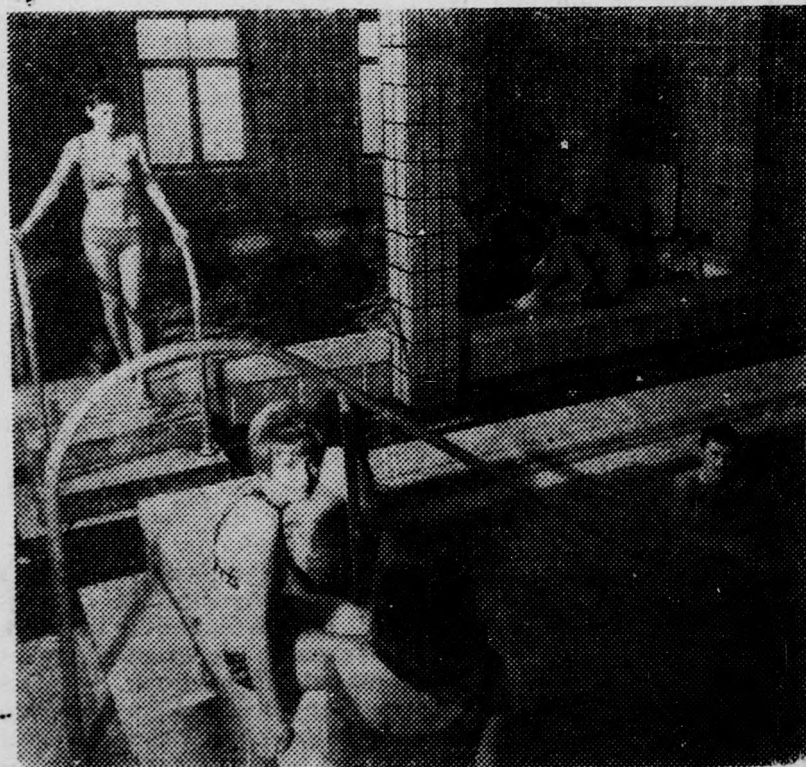

Képzik az első próbaszállítványokról készült. Indulás előtt lepecsételik és összepántolják a rézrudakat (MTI Külföldi Képszolgálat)

Tervezés társadalmi munkában

Nemrég adták át rendelkezésnek Baján a hatmillió forintos beruházással épült fedett fürdőt, amelynek terveit társadalmi munkában ké-

sztítették el a város mérnökei. A városfejlesztési alapprojekt új létesítménnyel teljessült a bajaiai ötvenéves vágya.

A két melegvízi medence (MTI Foto — Bajkor József felvétele)